

DEBRECENI REFORMÁTUS HITTUDOMÁNYI EGYETEM

A

Hittanár–nevelőtanár

(református vallás- és nevelőtanár)

osztatlan szak (0)

AKKREDITÁCIÓS ÖNÉRTÉKELÉSE

DEBRECEN

2019

TARTALOMJEGYZÉK

ADATLAP.....	3
1. A képzési és kimeneti követelményeknek, valamint az akkreditációs feltételeknek való megfelelés.....	5
1.1. A képzés aktuális tanterve (az óra és vizsgaterv táblázatos összegzése)	5
1.2. A képzés személyi feltételei.....	14
1.3. A szakon folyó képzés tudományos háttere	23
1.4. A szakon folyó képzés infrastrukturális feltételei	24
1.5. A képzési létszám és kapacitás	27
2. A képzési folyamat és eredményei	29
2.1. Tananyagfejlesztés	29
2.2. Gyakorlati képzés	30
2.3. Hallgatói felkészítés, tehetséggondozás	31
2.4. Értékelés és ellenőrzés	32
2.5. Az előírt kompetenciák elsajátíttatása.....	34
2.6. A képzés eredményessége, a hallgatói létszámadatok	39
3. Minőségbiztosítás, minőségfejlesztés rendszere és eredményei	41
3.1. A szak „gazdája”, menedzselése	41
3.2. Belső, rendszeres minőségbiztosítás.....	42
3.3. Diplomás pályakövető rendszer (DPR).....	45
3.4. Intézkedések, reakciók.....	46
4. C–SWOT analízis.....	47
5. Szakmaspecifikus szempontok	49

ADATLAP

1. A szakon képzést folytató felsőoktatási intézmény neve
Debreceni Református Hittudományi Egyetem
A felsőoktatási intézményben a képzésért közvetlenül felelős szervezeti egység
Teológiai Intézet
2. A folyó képzések helye(i) (székhely, telephely, külföld) és címe(i)
4026 Debrecen, Kálvin tér 16.
3. A szak megnevezése
a vonatkozó KKK szerint: hittanár-nevelőtanár
más elnevezés/felekezeti meghatározás ¹ : református vallás- és nevelőtanár
4. Az oklevélben szereplő szakképzettség megnevezése (a vonatkozó KKK szerint)
okleveles általános és középiskolai református vallás- és nevelőtanár
5. Az indított szakirány(ok) megnevezése
A szak KKK-jában nem nevesített szakirány(ok)
6. Az indított képzési formák (a megfelelők aláhúzendők!)
<u>teljes idejű (nappali)</u> , <u>részidejű (levelező, esti)</u> , távoktatásos (t), székhelyen kívüli (szhk)
idegen nyelven is: <u>nem</u> , angol, német, francia, orosz, ...
csak idegen nyelven: <u>nem</u> , angol, német, francia, orosz, ...
7. A képzési idő ²
10 félév , az oklevél megszerzéséhez 300 kredit szükséges (a vonatkozó KKK szerint) felkínált tanórák (kontaktórák) száma az összóraszámon (összes hallgatói tanulmányi munkaidőn) belül
teljes idejű (nappali) munkarend ³ : 2895 óra
részidejű (levelező, esti) munkarend ⁴ : az intézményi mintatanterv szerint
a szakmai gyakorlat - <i>ha van</i> - időtartama és jellege: 180 óra egyéni és 60 óra csoportos általános iskolai tanítási gyakorlat, 180 óra egyéni középiskolai tanítási gyakorlat, 60 óra egyéni és 60 óra csoportos kollégiumi nevelői gyakorlat, 80 óra gyülekezeti hitoktatói gyakorlat
8. A képzés karaktere: ⁵ 49,9 kredit% elméleti jellegű ismeretátadás: kiegyensúlyozott
9. A szak indításának időpontja: 2014.08.01.
10. A (jelenlegi) szakfelelős oktató megnevezése (beosztása, tudományos fokozata) és aláírása
Dr. Hodossy-Takács Előd, PhD, egyetemi docens

¹ A vonatkozó KKK A képzés szempontjából lényeges más rendelkezések bekezdésében rögzített felhatalmazás alapján.

² A nappali, esti, levelező munkarend szerinti képzés tanóraszámait külön-külön kell megadni.

³ Az Nftv. 17. § (1) bekezdése a teljes idejű képzésnél félévenként legalább kettőszáz tanórát határoz meg.

⁴ Az Nftv. 17. § (3) bekezdése értelmében a teljes idejű képzés tanóráinak legalább harminc, legfeljebb ötven százaléka lehet.

⁵ Az egyes tantárgyak, ismeretkörök „képzési karakterét” (kredit%) lásd a tantárgyleírásokban.

1. A képzési és kimeneti követelményeknek, valamint az akkreditációs feltételeknek való megfelelés

1.1. A képzés aktuális tanterve (az óra és vizsgaterv táblázatos összegzése)

tantárgyak - a vonatkozó KKK-ban meghatározott ismeretkörök alapján tantárgyfelelősök	félévek												tantárgy kreditértéke ⁶	számonkérés (koll / gyj / egyéb ⁷)	
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.			
alapozó modul ismeretkörei, tantárgyai															
Az újszövetségi iratok exegézise ismeretkör – felelőse: Dr. Peres Imre															
1. Újszövetségi bevezetés [1, 2] Dr. Peres Imre			2/30 ea	2/30 ea										2+2	koll, koll.
összesen	4/60 ea												4	2 koll	
Az egyház életrendje ismeretkör – felelőse: Dr. Gaál Sándor															
1. Egyházismeret Dr. Gaál Sándor	2/30 ea													3	koll
összesen	2/30 ea												3	koll	
Alapvető és materiális etika ismeretkör – felelőse: Dr. Fazakas Sándor															
1. Etika prolegomena Dr. Fazakas Sándor			2/30 ea											3	koll
összesen	2/30 ea												3	koll	
egyéb, ismeretkörbe nem rendelt tantárgyak															
1. Ószövetségi bevezetés [1, 2] Dr. Kustár Zoltán			2/30 ea	2/30 ea										2+2	koll, koll
2. Bibliaismeret [1, 2] Dr. Hodossy-Takács Előd.	4/60 ea	4/60 ea												5+5	koll, koll
3. Felekezetismeret [1] Dr. Gonda László		2/30 ea												3	koll
4. Hitvallásismeret [1, 2] Dr. Bölcskei Gusztáv	2/30 ea	2/30 ea												3+3	koll, koll

⁶ Egy sorba írt több féléves tantárgynál a sorra kerülés rendjében megadva (pl: 3; 2, illetve koll; gyj)

⁷ Pl. évközi beszámoló

5. Teológiai enciklopédia <i>Dr. Kovács Ábrahám</i>	2/30 ea												3	koll
6. Filozófiatörténet <i>Dr. Bölcskei Gusztáv</i>			2/30 ea										2	koll
7. Ókori és középkori egyháztörténet alapvonalai <i>Dr. Hörcsik Richárd</i>		2/30 ea											2	koll
8. Kora újkori egyháztörténet [1, 2] <i>Dr. Baráth Béla Levente</i>			2/30 ea	2/30 ea									6	koll, koll
9. A teológiai kutatás módszertana <i>Dr. Németh Áron</i>		2/30 gy											2	gyj
10. Egészségtan <i>Dr. Nagy Zoltán</i>							2/30 gy						2	gyj
alapozó tárgyak összesen	36/540 ea, 4/60 gy											50	16 koll, 2 gyj.	

Szakmai törzsanyag 1. ismeretkörei, tantárgyai

A református istentisztelet ismeretkör – felelőse: Dr. Fekete Károly															
1. Liturgia [1] <i>Dr. Fekete Károly</i>							2/30 ea						2	koll	
összesen	2/30 ea											2	1 koll		
Gyülekezeti éneklés ismeretkör – felelőse: Dr. Arany János															
1. Egyházi ének [1, 2] <i>Dr. Arany János</i>	2/30 ea	2/30 ea											1+1	koll, koll	
2. Gyermekek- és ifjúsági énekek [1, 2] <i>Dr. Arany János</i>							1/15 gy	1/15 gy					1+1	gyj, gyj	
összesen	4/60 ea, 2/30 gy											4	2 koll, 2 gyj		
Pasztorálpszichológia ismeretkör – felelőse: Dr. Bodó Sára Anna															
1. Vallási szocializáció és valláslélektan [1, 2] <i>Dr. Bodó Sára Anna</i>	2/30 gy	1/15 ea											3+3	gyj, koll	
összesen	1/15 ea, 2/30 gy											6	1 koll, 2 gyj		
A katekézis pedagógiai alapjai ismeretkör – felelőse: Dr. Hodossi Sándor															

1. Csoportlélektan <i>Dr. Hodossi Sándor</i>					2/30 gy								2	gyj
2. A nevelő személyiségfejlődése <i>Dr. Hodossi Sándor</i>								2/30 gy					3	gyj
3. Pedagógiai programfejlesztés <i>Dr. Hodossi Sándor</i>					2/30 gy								3	gyj
összesen	6/90 gy											9	3 gyj	
A keresztyén nevelés ismeretkör – felelőse: Dr. Bodó Sára Anna														
1. Katechetika [1, 2] <i>Dr. Bodó Sára Anna</i>			2/30 ea	2/30 ea									3+3	koll, koll
összesen	4/60 ea											6	2 koll	
Alapvető és materiális etika ismeretkör – felelőse: Dr. Fazakas Sándor														
1. Etika [1, 2] <i>Dr. Fazakas Sándor</i>							2/30 ea	2/30 ea					4+4	koll, koll
összesen	4/60 ea											8	2 koll	
egyéb, ismeretkörbe nem rendelt tantárgyak														
1. Bibliai kortörténet [1, 2] <i>Dr. Hodossy-Takács Előd</i>			2/30 ea	2/30 ea									2+2	koll, koll
2. Biblikus szigorlat <i>Dr. Kustár Zoltán</i>					0								3	szig
3. Bibliai szövegelemzés <i>Dr. Németh Áron</i>						2/30 gy							3	gyj
4. A kommunikáció elmélete és gyakorlata <i>Dr. Kenyhercz Róbert</i>		1/15 ea, 1/15 gy											2	gyj
5. Bevezetés a pszichológiába <i>Pinczésné dr. Palásthy Ildikó</i>	1/15 ea												2	koll
6. Romológia [1, 2] <i>Szabóné dr. Kármán Judit</i>			2/30 gy	2/30 ea									2+2	gyj, koll
7. Dogmatika [1, 2] <i>Dr. Bölcskei Gusztáv</i>					3/45 ea	3/45 ea							4+4	koll, koll
8. Rendszeres teológiai szigorlat <i>Dr. Bölcskei Gusztáv</i>								0					3	szig
9. Etikatörténet <i>Dr. Kovács Krisztián</i>				2/30 ea									4	koll

10. A felvilágosodás korának egyháztörténete <i>Dr. Baráth Béla Levente</i>					2/30 ea								3	koll
11. Kötelezően választható tárgyak – Biblikus sáv [1] <i>Dr. Németh Áron</i>					2/30 gy								3	gyj
12. Kötelezően választható tárgyak – Rendszeres sáv [1] <i>Dr. Baráth Béla Levente</i>					2/30 gy								3	gyj
13. Kötelezően választható tárgyak – Gyakorlati sáv [1, 2] <i>Dr. Gonda László</i>					2/30 gy		2/30 gy						3+3	gyj
egyéb, ismeretkörbe nem rendelt tantárgyak összesen	18/270 ea, 13/195 gy												48	8 koll, 7 gyj, 2 szig
1. szakmai törzsanyag összesen	33/495 ea, 23/345 gy												82	16 koll, 14 gyj, 2 szig

Szakmai törzsanyag 2. ismeretkörei, tantárgyai

Felkészítés a nevelői munka gyakorlására ismeretkör – felelőse: Dr. Hodossi Sándor														
1. Valláspedagógia <i>Dr. Hodossi Sándor</i>					2/30 ea								3	koll,
2. Gyermekvédelem <i>Dr. Hodossi Sándor</i>	1/15 gy												2	gyj
3. Kollégiumi nevelés és lelkigondozás [1, 2] <i>Dr. Hodossi Sándor</i>					2/30 gy	2/30 gy							2+2	gyj, gyj
összesen	2/30 ea, 5/75 gy												9	1 koll, 3 gyj
Egyház és társadalom a modern korban ismeretkör – felelőse: Dr. Baráth Béla														
1. XIX–XX. századi egyháztörténet [1,2] <i>Dr. Baráth Béla Levente</i>					2/30 ea	2/30 ea							2+3	koll, koll
összesen	4/60 ea												5	2 koll
egyéb, ismeretkörbe nem rendelt tantárgyak														
1. Vallástörténet <i>Dr. Hodossy-Takács Előd</i>			2/30 ea										3	koll

2. Újszövetségi bibliai teológia [1, 2] <i>Dr. Kókai-Nagy Viktor</i>							2/30 ea	2/30 ea					3+3	koll, koll
3. Ószövetségi bibliai teológia [1, 2] <i>Dr. Hodossy-Takács Előd</i>							2/30 ea	2/30 ea					3+3	koll, koll
4. A cigányság hitvilága. Hiedelmek, népi vallásosság, vallásgyakorlat <i>Szabóné dr. Kármán Judit</i>						1/15 ea 1/15 gy							2	gyj
5. Hitoktatói szigorlat <i>Dr. Bodó Sára Anna</i>						0							3	szig
egyéb, ismeretkörbe nem rendelt tantárgyak összesen	11/165 ea, 1/15 gy											20	5 koll, 1 gyj, 1 szig	
2. szakmai törzsanyag összesen	17/255 ea, 6/90 gy											34	8 koll, 4 gyj, 1 szig	

A tanári felkészítés ismeretkörei

A keresztyén nevelés módszertana ismeretkör - felelőse: Dr. Bodó Sára Anna														
1. Szakmódszertan-A [1, 2] <i>Dr. Bodó Sára Anna</i>				2/30 ea	2/30 ea								3+3	koll, koll
2. Szakmódszertan-K [1, 2] <i>Dr. Bodó Sára Anna</i>						2/30 ea	4/60 gy						3+3	koll. gyj
összesen	6/90 ea, 4/60 gy											12	3 koll, 1 gyj.	
egyéb, ismeretkörbe nem rendelt tantárgyak														
1. Pszichológia [1] <i>Pinczésné dr. Palásthy Ildikó</i>		1/15 ea 1/15 gy											2	gyj
2. A nevelés pszichológiai alapjai [1] <i>Páskuné Dr. Kiss Judit</i>	2/30 ea												2	koll
3. A nevelés pszichológiai alapjai [2] <i>Dr. Dávid Imre</i>		2/30 ea											2	koll
4. A tanárjelölt személyiségfejlésztése <i>Dr. Dávid Imre</i>			2/30 gy										2	gyj

5. Társadalompedagógia <i>Dr. Engler Ágnes</i>		2/30 ea										2	koll
6. Didaktika <i>Dr. Chrappán Magdolna</i>			2/30 ea									2	koll
7. Pedagógiai folyamat [1, 2] <i>Dr. Buda András</i>				2/30 gy	2/30 gy							2+2	gyj, gyj
8. IKT az oktatásban <i>Dr. Buda András</i>				2/30 gy								2	gyj
9. A különleges bánásmód pedagógiája <i>Veressné Dr. Gönczi Ibolya</i>						2/30 gy						2	gyj
10. Nevelésméleti-történeti alapok <i>Dr. Rébay Magdolna</i>							2/30 ea					2	koll
11. Portfólió <i>Dr. Chrappán Magdolna</i>									2/30 gy			2	gyj
12. Középiszkolai gyakorlatkísérő szeminárium <i>Dr. Bodó Sára Anna</i>									2/30 gy			2	gyj
13. Kollégiumi gyakorlatkísérő szeminárium <i>Dr. Hodossi Sándor</i>									2/30 gy			2	gyj
14. Általános iskolai gyakorlatkísérő szeminárium <i>Dr. Bodó Sára Anna</i>									2/30 gy			2	gyj
<i>Kötelezően választható tárgyak: a 4. és 5. félévben egy-egy pszichológiai tantárgy választása kötelező</i>													
1. A nevelés szociálpszichológiája <i>Páskuné Dr. Kiss Judit</i>				2/30 gy								2	gyj
2. A tanulásmódszertan pszichológiája <i>Dr. Fodor Szilvia</i>													
3. A tanulói személyiség megismerése <i>Dr. Olajos Tímea</i>					2/30 gy							2	gyj
4. Iskolai mentálhigiéne <i>Dr. Fodor Szilvia</i>													
5. Iskolai tehetséggondozás <i>Dr. Fodor Szilvia</i>													
<i>Kötelezően választható tárgyak: a 7. és 8. félévben egy-egy pedagógiai tantárgy választása kötelező</i>													

szabadon választható tantárgyak (az adott szak KKK-ja szerint, legalább az összkreditek 5%-a⁸)

a választás biztosítása⁹, a felvétel lehetőségei, gyakorlata¹⁰ a szakon: pl. a felsőoktatási intézményben/a karon/... meghirdetett tantárgyakból szabadon

összesen	2/30 ea/gy +2/30 ea/gy					2/30 ea/gy+	2/30 ea/gy	2/30 ea/gy+	2/30 ea/gy				20	3 koll, 4 gyj
szakmai gyakorlatok														
Csoportos nevelői gyakorlat <i>Dr. Hodossi Sándor</i>													60 óra gyak.	2 gyj
Csoportos általános iskolai gyakorlat <i>Dr. Bodó Sára Anna</i>													60 óra gyak	2 gyj
Gyülekezeti katechetikai gyakorlat [1, 2] <i>Dr. Hodossi Sándor</i>			40 óra gyak	40 óra gyak										1+1 gyj, gyj
Összefüggő egyéni középiskolai gyakorlat <i>Dr. Bodó Sára Anna</i>													180 óra gyak	20 gyj
Összefüggő egyéni kollégiumi gyakorlat <i>Dr. Hodossi Sándor</i>													60 óra gyak	4 gyj
Összefüggő egyéni általános iskolai gyakorlat <i>Dr. Bodó Sára Anna</i>													180 óra gyak	20 gyj
Összesen	620 óra gyak.											50	7 gyj	

⁸ **Nftv. 49. § (2)** A hallgató részére biztosítani kell, hogy tanulmányai során az oklevél megszerzéséhez előírt összes kredit legalább öt százalékáig, az intézmény szervezeti és működési szabályzata alapján szabadon választható tárgyakat vehessen fel - vagy e tárgyak helyett teljesíthető önkéntes tevékenységben vehessen részt -, továbbá az összes kreditet legalább húsz százalékkal meghaladó kreditértékű tantárgy közül választhasson. ***A szabadon választhatók köre (MAB-értelmezés szerint): pl. 180 kredites képzésnél legalább 36 kreditnyi tantárgy-választék (20%) felkínálása.

⁹ **Nftv. vhr. 87/2015 54. § (2)** ... Szabadon választható tantárgy esetében a felsőoktatási intézmény nem korlátozhatja a hallgató választását a felsőoktatási intézmények által meghirdetett tantárgyak körében.

¹⁰ A szabadon választhatók felvételéhez a tantervben az előírt mértékben (lehetőleg egyenletes elosztásban) „szabad helyet” kell hagyni. A kurzusok felsorolása nem szükséges, ill. opcionális: megadhatók pl. meghatározott kör*** tárgyainak teljes felsorolásával, vagy - jelezve, hogy ezen belüli kínálatról van szó - az elsősorban javasolt tárgyak megadásával. Az előírt összkredit-számnak (**180, 180+30, vagy 240**) a kötelezőkkel (*kurzusok, gyakorlatok, szakdolgozat készítés, szakmai gyakorlat*), a választhatókból a választandókkal, és az előírt mértékű szabadon választhatókkal együtt kell teljesülnie.

összes óraszám a szakon (szakmai gyakorlatok nélkül)	26/390	25/375	26/390	24/360	21/315	21/315	25/375	17/255	4/60	4/60				193/28 95
A szakon összesen	111/1665 ea, 82/1230 gy, 620 óra gyak											300 kredit	52 koll, 93 gyj, 3 szig, 3 alíírás	

1.2. A képzés személyi feltételei

A szakfelelős és a szakirány / specializáció felelősök

Felelősök neve és a felelősségi típus <i>szf: szakfelelős, szif: szakirányfelelős a szakiránya megadásával</i>	tud. fokozat /cím (PhD/DLA/CSc/DSc/akad.)	munkakör (e/f tan/e/f doc.)	FOI-hez tartozás és munkaviszony típusa (AT, AR, AE)	más vállalt szakfelelősség <i>(pl. M, tM) /szakirányfelelősség (szif esetében pl. B/M)</i>	az ismeretanyag összkreditértéke amelyeknek felelőse a szakon / összesen az intézményben
Dr. Hodossy-Takács Előd	szf	PhD	egyetemi docens	AT	23/25

Az oktatói kör: Tantárgylista – tantárgyak felelősei, oktatói

a képzés tanterv szerinti ISMERETKÖREI / TANTÁRGYAI	a képzés oktatói – felelősök és további bevont oktatók						az ismeretanyag összkreditértéke amelyeknek felelőse a szakon / összesen az intézményben
	Oktató neve (több oktató esetén, valamennyi oktató feltüntetése mellett a tantárgy blokkjában a tantárgy felelőse legyen az első helyen)	tud. fok. /cím (PhD/DLA/CSc/DSc/akad.)	munkakör (ts. / adj./ mo./ e/f doc./ e/f tan./ tud. mts./ egyéb)	FOI-hez tartozás és munkaviszony típusa (AT/AR/AE/V)	részvétel (részben vagy egészben) elméleti I/N gyak.-i I/N ismeret átadásában		
Az alapozó ismeretek ismeretkörei, tantárgyai - oktatói							
Az újszövetségi iratok exegézise – az ismeretkör felelőse: Dr. Peres Imre							
Újszövetségi bevezetés [1, 2]	Dr. Peres Imre	PhD/habil	egyetemi tanár	AT	I	N	4/24
	Balog Margit	-	nyelvtanár	AT	I	N	0/0
Az egyház életrendje– az ismeretkör felelőse: Dr. Gaál Sándor							
Egyházismeret	Dr. Gaál Sándor	PhD	egyetemi docens	AT	I	N	3/15
Alapvető és materiális etika – az ismeretkör felelőse: Dr. Fazakas Sándor							
Etika prolegomena	Dr. Fazakas Sándor	PhD/habil	egyetemi tanár	AT	I	N	11/25
Az ismeretkörön kívüli tárgyak							
Ószövetségi bevezetés [1, 2]	Dr. Kustár Zoltán	PhD/habil	egyetemi tanár	AT	I	N	4/25
	Dr. Németh Áron	PhD	adjunktus	AT	I	N	5/21
Bibliaismeret [1, 2]	Dr. Hodossy-Takács Előd	PhD/habil	egyetemi docens	AT	I	N	23/25
Felekezetismeret [1]	Dr. Gonda László	PhD	egyetemi docens	AT	I	N	9/21

Hitvallásismeret [1, 2]	Dr. Bölcskei Gusztáv	PhD/habil	egyetemi tanár	AT	I	N	16/20
Teológiai enciklopédia	Dr. Kovács Ábrahám	PhD/habil	egyetemi docens	AT	I	N	3/24
Filozófiatörténet	Dr. Bölcskei Gusztáv	PhD/habil	egyetemi tanár	AT	I	N	16/20
	Dr. Kovács Ábrahám	PhD/habil	egyetemi docens	AT	I	N	3/24
Ókori és középkori egyháztörténet alapvonalai	Dr. Hörcsik Richárd	CSc/habil	egyetemi tanár	AR	I	N	2/15
Kora újkori egyháztörténet [1, 2]	Dr. Baráth Béla Levente	PhD/habil	egyetemi tanár	AT	I	N	14/32
	Dr. Hörcsik Richárd	CSc/habil	egyetemi tanár	AR	I	N	2/15
A teológiai kutatás módszertana	Dr. Németh Áron	PhD	adjunktus	AT	N	I	5/21
Egészségtan	Dr. Nagy Zoltán	PhD	főiskolai docens	AT	N	I	2/15
A szakmai törzsanyag 1 ismeretkörei, tantárgyai - oktatói							
A református istentisztelet – az ismeretkör felelőse: Dr. Fekete Károly							
Liturgika [1]	Dr. Fekete Károly	PhD/habil	egyetemi tanár	AT	I	N	2/12
	Kis Klára	-	tanársegéd	AT	I	N	0/0
Gyülekezeti éneklés – az ismeretkör felelőse: Dr. Arany János							
Egyházi ének [1, 2]	Dr. Arany János Gábor	PhD	egyetemi docens	AT	I	N	4/33
Gyermek- és ifjúsági énekek [1, 2]	Dr. Arany János Gábor	PhD	egyetemi docens	AT	N	I	4/33
	Szabóné Fodor Adrienne	-	tanársegéd	AT	N	I	0/13
Pasztorálpszichológia – az ismeretkör felelőse: Dr. Bodó Sára Anna							
Vallási szocializáció és valláslélektan [1, 2]	Dr. Bodó Sára Anna	PhD	egyetemi docens	AT	N	I	24/36
A katekézis pedagógiai alapjai – az ismeretkör felelőse: Dr. Hodossi Sándor							
Csoportlélektan	Dr. Hodossi Sándor	PhD	főiskolai docens	AT	N	I	17/28

A nevelő személyiség-fejlődése	Dr. Hodossi Sándor	PhD	főiskolai docens	AT	N	I	17/28
	Kis Klára		tanársegéd	AT	N	I	0/0
Pedagógiai program-fejlesztés	Dr. Hodossi Sándor	PhD	főiskolai docens	AT	N	I	17/28
	Kis Klára		tanársegéd	AT	N	I	0/0
Keresztyén nevelés – az ismeretkör felelőse: Dr. Bodó Sára Anna							
Katechetika [1, 2]	Dr. Bodó Sára Anna	PhD	egyetemi docens	AT	I	N	24/36
Alapvető és materiális etika – az ismeretkör felelőse: Dr. Fazakas Sándor							
Etika [1, 2]	Dr. Fazakas Sándor	PhD/habil	egyetemi tanár	AT	I	N	11/25
Az ismeretkörön kívüli tárgyak							
Bibliai kortörténet [1, 2]	Dr. Hodossy-Takács Előd	PhD/habil	egyetemi docens	AT	I	N	23/25
Biblikus szigorlat	Dr. Kustár Zoltán	PhD/habil	egyetemi tanár	AT	-	-	4/25
	Dr. Peres Imre	PhD/habil	egyetemi tanár	AT	-	-	4/24
	Dr. Hodossy-Takács Előd	PhD/habil	egyetemi docens	AT	-	-	23/25
Bibliai szövegelemzés	Dr. Németh Áron	PhD	adjunktus	AT	N	I	5/21
A kommunikáció elmélete és gyakorlata	Dr. Kenyhercz Róbert	PhD	adjunktus	AT	I	I	2/19
	Dr. Nagy Zoltán	PhD	főiskolai docens	AT	N	I	2/15
Bevezetés a pszichológiába	Pinczésné dr. Palásthy Ildikó	PhD	főiskolai tanár	AT	I	N	4/23
Romológia [1, 2]	Szabóné dr. Kármán Judit	PhD	főiskolai docens	AT	I	N	6/12
Dogmatika [1, 2]	Dr. Bölcskei Gusztáv	PhD/habil	egyetemi tanár	AT	I	N	16/20
Rendszeres teológiai szigorlat	Dr. Bölcskei Gusztáv	PhD/habil	egyetemi tanár	AT	-	-	16/20
	Dr. Fazakas Sándor	PhD/habil	egyetemi tanár	AT	-	-	11/25
	Dr. Kovács Ábrahám	PhD/habil	egyetemi docens	AT	-	-	3/24

	Dr. Kovács Krisztián	PhD	adjunktus	AT	-	-	4/24
Etikatörténet	Dr. Kovács Krisztián	PhD	adjunktus	AT	I	N	4/24
A felvilágosodás korának egyháztörténete	Dr. Baráth Béla Levente	PhD/habil	egyetemi tanár	AT	I	N	14/32
Biblikus sáv [1]	Dr. Németh Áron	PhD	adjunktus	AT	-	-	5/21
	A sáv oktatói						
Rendszeres sáv [1]	Dr. Baráth Béla Levente	PhD/habil	egyetemi tanár	AT	-	-	14/32
	A sáv oktatói						
Gyakorlati sáv [1,2]	Dr. Gonda László	PhD	egyetemi docens	AT	-	-	9/21
	A sáv oktatói						

A szakmai törzsanyag 2 ismeretkörei, tantárgyai - oktatói

Felkészítés a nevelői munka gyakorlatára - az ismeretkör felelőse: Dr. Hodossi Sándor

Valláspedagógia	Dr. Hodossi Sándor	PhD	főiskolai docens	AT	I	N	17/28
	Horsai Ede		óraadó	AE	I	N	0/0
Gyermekvédelem	Dr. Hodossi Sándor	PhD	főiskolai docens	AT	N	I	17/28
Kollégiumi nevelés és lelkigondozás [1, 2]	Dr. Hodossi Sándor	PhD	főiskolai docens	AT	N	I	17/28

Egyház és társadalom a modern korban - az ismeretkör felelőse: Dr. Baráth Béla Levente

XIX–XX. századi egyháztörténet [1, 2]	Dr. Baráth Béla Levente	PhD/habil	egyetemi tanár	AT	I	N	14/32
---------------------------------------	-------------------------	-----------	----------------	----	---	---	-------

Az ismeretkörtől kívüli tárgyak

Vallástörténet	Dr. Hodossy-Takács Előd	PhD/habil	egyetemi docens	AT	I	N	23/25
Újszövetségi bibliai teológia [1, 2]	Dr. Kókai-Nagy Viktor	PhD/habil	egyetemi docens	AT	I	N	6/22
Ószövetségi bibliai teológia [1, 2]	Dr. Hodossy-Takács Előd	PhD/habil	egyetemi docens	AT	I	N	23/25
A cigányság hitvilága. Hiedelmek, népi vallásosság, vallásgyakorlat	Szabóné dr. Kármán Judit	PhD	főiskolai docens	AT	I	I	6/12

Hitoktatói szigorlat	Dr. Bodó Sára Anna	PhD	egyetemi docens	AT	-	-	24/36
	Dr. Hodossi Sándor	PhD	főiskolai docens	AT	-	-	17/28
Szakdolgozat [1, 2]	Dr. Hodossy-Takács Előd	PhD/habil	egyetemi docens	AT	-	-	23/25
	A szak minden minősített oktatója						
Nyelvi sáv, tantárgyai - oktatói							
Angol/Német nyelvi alapozó [1, 2, 3]	Kőszeghy Attila/Dr. Eged Alice	-/PhD	tanársegéd/főiskolai docens	AT/AT	N	I	6/12 6/33
Testnevelés sáv, tantárgyai - oktatói							
Testnevelés [1, 2, 3]	Dr. Pinczés Tamás	PhD	adjunktus	AT	N	I	0/31
Szabadon választható sáv, tantárgyai - oktatói							
Szabadon választható tárgyak 1 [1, 2, 3]	Dr. Hodossy-Takács Előd	PhD/habil	egyetemi docens	AT	-	-	23/25
	Az intézmény minden oktatója						
Szabadon választható tárgyak 2 [1, 2, 3, 4]	Dr. Hodossy-Takács Előd	PhD/habil	egyetemi docens	AT	-	-	23/25
	Az intézmény minden oktatója						
A tanári modul tantárgyai – oktatói (pszichológiai-, pedagógiai sáv)¹¹							
Pszichológia [1]	Pinczésné dr. Palásthy Ildikó	PhD	főiskolai tanár	AT	I	I	4/23
A nevelés pszichológiai alapjai [1]	Páskuné Dr. Kiss Judit	PhD/habil	egyetemi docens	DE	I	N	4/4
A nevelés pszichológiai alapjai [2]	Dr. Dávid Imre	PhD/habil	egyetemi docens	DE	I	N	4/4
A tanárjelölt személyiségfejlesztése	Dr. Dávid Imre	PhD/habil	egyetemi docens	DE	N	I	4/4
Társadalompedagógia	Dr. Engler Ágnes	PhD/habil	egyetemi docens	DE	I	N	2/2
Didaktika	Dr. Chrappán Magdolna	PhD	főiskolai docens	DE	I	N	2/2

¹¹ A modul legtöbb tantárgyának oktatását – együttműködési megállapodás keretében – a Debreceni Egyetem (DE) oktatói végzik.

Pedagógiai folyamat [1, 2]	Dr. Buda András	PhD	egyetemi adjunktus	DE	N	I	6/6
IKT az oktatásban	Dr. Buda András	PhD	egyetemi adjunktus	DE	N	I	6/6
A különleges bánás-mód pedagógiája	Veressné Dr. Gönczi Ibolya	PhD/habil	egyetemi docens	DE	N	I	4/4
Nevelésméleti-történeti alapok	Dr. Rébay Magdolna	PhD/habil	egyetemi docens	DE	N	I	4/4
Kötelezően választható pszichológiai tárgyak, tantárgyai - oktatói							
A nevelés szociálpszichológiája	Páskuné Dr. Kiss Judit	PhD/habil	egyetemi docens	DE	N	I	4/4
A tanulásmódszertan pszichológiája	Dr. Fodor Szilvia	PhD	egyetemi adjunktus	DE	N	I	6/6
A tanulói személyiség megismerése	Dr. Olajos Tímea	PhD	főiskolai docens	DE	N	I	2/2
Iskolai mentálhigiéné	Dr. Fodor Szilvia	PhD	egyetemi adjunktus	DE	N	I	6/6
Iskolai tehetséggondozás	Dr. Fodor Szilvia	PhD	egyetemi adjunktus	DE	N	I	6/6
Kötelezően választható pedagógiai tárgyak, tantárgyai - oktatói							
Modern irányzatok a pedagógiában	Dr. Rébay Magdolna	PhD/habil	egyetemi docens	DE	I	N	4/4
Nevelésszociológia	Dr. Pusztai Gabriella	PhD/habil/DSc	egyetemi tanár	DE	I	N	8/8
Oktatási rendszerek az EU-ban	Dr. Pusztai Gabriella	PhD/habil/DSc	egyetemi tanár	DE	I	N	8/8
Közoktatás és drogprevenció	Veressné Dr. Gönczi Ibolya	PhD/habil	egyetemi docens	DE	I	N	4/4
A tanári pálya komplex kérdései	Dr. Szűcs Tímea	PhD	egyetemi tanársegéd	DE	I	N	4/4
Tanári mesterség	Dr. Szűcs Tímea	PhD	egyetemi tanársegéd	DE	N	I	4/4
Tanulási nehézségek	Dr. Kovács-Nagy Klára	PhD	egyetemi adjunktus	DE	N	I	2/2
Kutatások a nevelésszociológiában	Dr. Pusztai Gabriella	PhD/habil/DSc	egyetemi tanár	DE	N	I	8/8
Oktatásstatistikai elemzések	Dr. Pusztai Gabriella	PhD/habil/DSc	egyetemi tanár	DE	N	I	8/8

A szakmódszertani ismeretek ismeretkörei, tantárgyai - oktatói							
A keresztyén nevelés módszertana – az ismeretkör felelőse: Dr. Bodó Sára Anna							
Szakmódszertan-A [1, 2]	Dr. Bodó Sára Anna	PhD	egyetemi docens	AT	I	N	24/36
Szakmódszertan-K [1, 2]	Dr. Bodó Sára Anna	PhD	egyetemi docens	AT	I	I	24/36
	Horsai Ede		óraadó	AE	I	I	0/0
A gyakorlatok tantárgyai - oktatói							
Csoportos nevelői gyakorlat	Dr. Hodossi Sándor	PhD	főiskolai docens	AT	N	I	17/28
Csoportos általános iskolai gyakorlat	Dr. Bodó Sára Anna	PhD	egyetemi docens	AT	N	I	24/36
Portfólió	Dr. Chrappán Magdolna	PhD	főiskolai docens	DE	N	I	2/2
Gyülekezeti katechetikai gyakorlat [1, 2]	Dr. Hodossi Sándor	PhD	főiskolai docens	AT	N	I	17/28
Összefüggő egyéni középiskolai gyakorlat	Dr. Bodó Sára Anna	PhD	egyetemi docens	AT	N	I	24/36
Középiskolai gyakorlatkísérő szeminárium	Dr. Bodó Sára Anna	PhD	egyetemi docens	AT	N	I	24/36
Összefüggő egyéni kollégiumi gyakorlat	Dr. Hodossi Sándor	PhD	főiskolai docens	AT	N	I	17/28
Kollégiumi gyakorlatkísérő szeminárium	Dr. Hodossi Sándor	PhD	főiskolai docens	AT	N	I	17/28
Összefüggő egyéni általános iskolai gyakorlat	Dr. Bodó Sára Anna	PhD	egyetemi docens	AT	N	I	24/36
Általános iskolai gyakorlatkísérő szeminárium	Dr. Bodó Sára Anna	PhD	egyetemi docens	AT	N	I	24/36

a szakmai gyakorlat intézményi felelőse	tud. fok. /cím	munkakör	munkaviszony típusa	felelősi „kreditterhelése” a szakon/ az intézményben
Dr. Hodossy-Takács Előd	PhD/habil	egyetemi docens	AT	23/25

Összesítés az oktatói körrel

a képzés tantárgyainak száma	a képzésben részt vevő összes oktató száma	az összes oktatóból tantárgyfelelős	az oktatók minősítettsége		az oktatók FOI-hez tartozása és munkaviszony típusa		az oktatók munkaköri beosztása					
			PhD/CSc	DSc/MTA tag	T+R	E	ts. / adj.	docens		tanár		egyéb
								f.	e.	f.	e.	
85	28	24	23	0	27	1	7	4	7	1	7	2

A szak oktatói – beosztás és életkor alapján

beosztás	összes oktató a szakon	oktatók száma születési év szerint					összes oktatóból T (fő)
		1950 előtt	1950-59	1960-69	1970-80	1980 után	
egyetemi tanár	7		3	3	1		7
főiskolai tanár	1		1	0	0		1
egyetemi docens	7		2	1	4		7
főiskolai docens	4		2	2	0		4
adjunktus	4		0	0	1	3	4
tanársegéd	3		1	1	1		3
doktorandusz							
tud. munkatársak							
egyéb	óraadó	1		1			0
	nyelvtanár	1		1			1
összesen	28		10	8	7	3	

Az oktatói háttér szöveges bemutatása

(*változások, helyzetelemzés, tennivalók*): a szak oktatói (szak-felelős, szakirányfelelős(ök), tantárgyfelelősök, további oktatók) szakmai megfelelése, a koreloszlás, tudományos fokozatok/címek száma, aránya

Egyetemünk a legutóbbi akkreditáció óta intézményfejlesztési tervében vállalta a szakfelelős szerepkörének megerősítését. Ennek érdekében bővítettük a szakfelelős kompetenciáit, megemeltük pótlékának mértékét, a beosztás nevesítésre került a Szervezeti és Működési Szabályzatban, a Minőségbiztosítási Szabályzat pedig rögzítette a megerősített jog- és feladatköreit.

A szakfelelőst az adott szak képzési programjának és szakmai gyakorlatainak tartalmi és személyi elemeit érintő valamely kérdés megtárgyalása esetén a Tanulmányi Bizottság és a Szenátus ülésére tanácskozási joggal meg kell hívni.

A szak- és a képzésfelelős minőségbiztosítással kapcsolatos feladatai a felelősségi körébe tartozó szak, képzés és szakirány (továbbiakban: képzési program) vonatkozásában:

- a képzési és kimeneti követelményei teljesülésének és az akkreditációs követelményeinek való folyamatos megfelelés felügyelete, javaslattétel a képzési program fejlesztésére,
- a szakmai gyakorlóhelyek és a felkért gyakorlatvezetők, mentorok, szakoktatók (a továbbiakban: gyakorlatvezető) előzetes szakmai véleményezése,
- a felkért külső óraadók személyének előzetes szakmai véleményezése,
- a mintatanterv, képzési program módosítására vonatkozó indítványok előzetes véleményezése, felkérés szerint annak előkészítése,
- a tanulmányi tájékoztató anyagának, az intézményi tájékoztatók, brossúrák, honlapoldalak adott szakra vonatkozó leírásainak folyamatos korszerűsítése, módosításuk kezdeményezése,
- a KKK-ban előírt szakmai gyakorlaton nyújtott hallgatói teljesítmények felmérésében a

- minőségügyi referens munkájának támogatása,
- g) a szakot népszerűsítő kampányokban, kiszállásokban, nyílt napokon való részvétel,
 - h) az elégedettségi felméréseknek az adott szak vonatkozásában történő, összegző kiértékelése,
 - i) a szakjelentés összeállítása és betervezése.

A szakmai gyakorlóhelyek, valamint a szakoktatók kiválasztása során az intézetvezető köteles előzetesen kikérni a szakfelelős állásfoglalását.

A szak minden tantárgyához tartozik *tantárgyfelelős*, akinek a tantárgy fejlesztésének, oktatásának közvetlen szakmai felügyelete, a tantárgyi program folyamatos tartalmi és módszertani korszerűsítése, új képzési program indítása kapcsán a tantárgyi programok, tantárgyleírások kidolgozása a feladata. A tantárgyfelelősnek eleget kell tennie a MAB által támasztott követelményeknek, valamint a DRHE Szervezeti és Működési Szabályzatában rögzített szakmai előírásoknak.

A tantárgyfelelős az általa felügyelt tantárgy oktatása és/vagy számonkérése során szerzett személyes tapasztalatai, az adott tantárgy oktatóinak véleménye, az adott tantárgy vizsgaeredményeiről készített kimutatások, valamint az elérhető szakirodalom fényében folyamatosan felülvizsgálja az adott tantárgy tantárgyleírását, és szükség szerint korszerűsíti azt. Amennyiben a tantárgyfejlesztés a tanterv módosításával valósítható csak meg, kezdeményezi a szakfelelősnél a tanterv módosítását. Tantárgyfejlesztésre valamennyi tantárgy esetében legalább ötévente egyszer sort kell keríteni.

A tantárgy oktatásába bevont minden további oktató felelős a tantárgyleírásban megfogalmazott program szakmai megvalósításáért. A tantárgyfelelős által elkészített tantárgyleírás alapján a meghirdetett félévi kurzusokhoz kurzusleírást (Neptun: tárgytematika) készít, és annak alapján elvégzi a tantárgy oktatását és számonkérését. Tapasztalatairól visszajelzéssel él a tantárgyfelelős felé (ha nem azonos vele), és kezdeményezi annak módosítását. A tárgytematikát a meghirdetést követően az adott félév vonatkozásában nem lehet módosítani.

Az oktatói korfa arányosítása a legutóbbi akkreditáció óta készült intézményfejlesztési tervünk egyik fontos vállalása volt. Intézményi szinten itt jelentős eredményeket értünk el: 2014-ben a teljes oktatói kar átlagéletkora 51 év volt, és ez 2018-ra csak 52 évre emelkedett. Az 55 év alattiak aránya 2014-ben még 61%, 2018-ban már 63% volt. Ezek a változások a szak oktatói karát nem érintették jelentősen. A vallástanárképzés esetében a teológiai tárgyak oktatása jelentős részben közösen történik más hitéleti szakokkal, így szignifikáns szakspecifikus jelleg ezen a ponton nem mutatható ki. A pedagógiai jellegű tárgyak oktatása szinte minden esetben a Debreceni Egyetemen zajlik, itt az oktatók kiválasztási szempontjaira a DRHE-nak hatása nincs.

Ugyancsak fontos fejlesztési cél volt a minősített oktatók számarányának növelése, valamint a túlterhelt tanszékekre új munkatársak beállítása. Ez a vallástanárképzésben részben hozott említésre érdemes eredményt: 2014 óta Kis Klára tanársegéd, dr. Arany János egyetemi docens, Sárosi Dániel tanársegéd, Szabóné dr. Kármán Judit főiskolai docens alkalmazása jelentett pozitív változást. Egy esetben sikeres doktorálás javított a helyzeten: a Pedagógia és Pszichológia Tanszéken az időközben főiskolai docenssé előléptetett dr. Molnár-Tamus Viktória a Pedagógiai folyamat tárgy oktatásába kapcsolódhatott be. A tanszék új munkatársa, dr. Joó Anikó adjunktus a jövőben szükség esetén szintén szerepet vállalhat a vallástanárok felkészítésében.

1.3. A szakon folyó képzés tudományos háttere

A szak tudományágában országosan elismert szakmai tudományos (alkotói, K+F, *művészeti*) műhely(ek), fontosabb publikációs, pályázati és együttműködési eredményeik (*max. 2 oldal terjedelemben*)

Mivel a szakon a pedagógiai jellegű tárgyak blokkját döntően a DE illetékes oktatói biztosítják a két intézmény megállapodása alapján, jelen összefoglaló csak a teológiai területre vonatkozó adatokat közli.

A szak hitéleti tárgyait a Teológiai Intézethez tartozó tanszékek oktatói oktatják. Az érintett tanszékeken döntő a minősített oktatók aránya (lásd fentebb, az „Összesítés az oktatói körről” c. táblázatban közölt adatokat). A tudományos háttér szempontjából legmeghatározóbb az összes oktatói körből (28 fő) az egyetemi tanárok és egyetemi docensek köre (összesen 14 fő, 50%), ők a DRHE Doktori Iskolájában is aktív szerepet vállalnak (törzstag, témavezető oktató).

A szak oktatói folyamatosan meg kell, hogy feleljenek az SzMSz-ben rögzített szakmai kritériumoknak (Oktatói követelményrendszer). Publikációikról, tudományos tevékenységükről évente, az oktatói jelentésben számolnak be. Több, a képzés szempontjából meghatározó oktatóról elmondható, hogy kimagasló nemzetközi és hazai publikációs aktivitásról számolt be az elmúlt időszakban. Ez vonatkozik Fekete Károly, Fazakas Sándor, Kustár Zoltán, Hörcsik Richárd, Baráth Béla egyetemi tanárokra, Kovács Ábrahám egyetemi docensre, valamint a szak felelősére. Valamennyien száz fölötti számban jegyeznek (ismert és nem ismert lektoráltságú), tudományos besorolású közleményeket.

Az oktatók egyéni publikációs tevékenysége mellett a DRHE-n az elmúlt években aktívabbá vált szakkönyvkiadás is jó képet ad a tudományos háttér alakulásáról. Az *ACTA. Debreceni teológiai tanulmányok* c. sorozat a 13. köteténél tart, ezek meghatározó részben tanulmánykötetek, amelyeket a szak oktatói szerkesztettek, és a tanulmányok szerzői is döntően ebből a körből kerülnek ki. Szintén az egyetemhez kötődik (több más, tanszéki sorozat mellett) az Újszövetségi Tanszék által gondozott *Patmosz könyvtár*, amely hat kötetnél tart. Említést kell tenni ezeken kívül a *Studia. Debreceni Teológiai Tanulmányok* c. egyetemi folyóiratról, valamint a Romológia Tanszék által szerkesztett és az egyetem által kiadott *Romológiai Füzetek* című tanszéki kiadványsorozatról.

Minden évben megjelenő évkönyvünk (*Orando et laborando. A Debreceni Református Hittudományi Egyetem évkönyve a ... tanévről*) rendszeresen önálló rovatot szentel az oktatói tudományos eredmények bemutatásának, meghatározó monográfiák esetében recenziókat is közöl.

A szak oktatói neves nemzetközi és hazai tudományos társaságok tagjai, néhány esetben vezető szereppel is rendelkeznek. A hitéleti oktatók a Magyar Református Egyház Doktorok Kollégiuma aktív tagjai, több esetben vezető tisztségviselői. Jelenleg az elnöki, főtitkári, több szekcióelnöki és szekciótitkári tiszteket is egyetemünk oktatói töltenek be. Oktatóink jelentős számban vesznek részt további hazai és nemzetközi tudományos testületek munkájában.

A szak felelőse PhD fokozattal és dr. habil. címmel rendelkezik, doktori fokozatát 15 évnél régebben szerezte, több, mint egy évtizeddel ezelőtt habilitált. Az MTMT adatbázisában 254 nyilvántartott közleménnyel rendelkezik, ebből 57+74 tudományos (össz. 131), ismeretterjesztő besorolású közleményeinek száma 103. Törzstagja a DRHE Doktori Iskolájának, tagja a DE Bölcsészettudományi Doktori Tanácsának. A *Collegium Doctorum* teológiai szakfolyóirat felelős szerkesztője. Több hazai és nemzetközi tudományos testület tagja (Palestine Exploration Fund, Society of Biblical Literature, Council for British Research in the Levant, Magyar Hebraisztikai Társaság stb.); a Református Egyházunk tudományos testületének (Doktorok Kollégiuma) főtitkára, valamint az MTA Debreceni Területi Bizottságának (DAB) főtitkára.

1.4. A szakon folyó képzés infrastrukturális feltételei

<p>Tantermek, előadótermek, laboratóriumok és eszközellátottságuk, műhelyek, gyakorlólhelyek:</p>
<p>Egyetemi épületünket 2014–2017 között felújítottuk, és az egyéb funkciójú helyiségek átalakításával az oktatásra, kutatásra használt felületek arányát jelentősen növelni tudtuk. Irodáink, tantermeink, tanszéki szobáink teljesen megújultak. Megvalósult az épület építészeti, gépészeti, informatikai felújítása, és energiatakarékos hűtési-fűtési, világítási rendszerek kerültek kialakításra. Jelenleg 19, megújított bútorzatú tanteremmel, illetve előadóteremmel rendelkezünk, közöttük 2 informatikai, egy rajz, egy technika és három ének-zene szaktanteremmel. A tantermek közül 17 interaktív táblával és számítógépekkel van felszerelve, illetve multimédiás elérhetőséggel és hangosítással is rendelkezik, ami lehetővé teszi a korszerű, számítógéppel támogatott oktatást. Az interaktív táblák hatékony felhasználása érdekében az oktatók számára informatikai továbbképzést szerveztünk. Az ének-zene szaktantermekben, illetve egyéb helyiségeinkben 1 hangverseny-zongorával, 6 pianínóval, 9 harmóniummal, 7 digitális és két sípos orgonával, illetve 15 gitárral rendelkezünk.</p> <p>Három nagyméretű zsbongó biztosít a hallgatók számára lehetőséget a találkozásra, az óráközi pihenésre, felkészülésre; tavasztól őszig a parkosított, zárt udvarunk szintén közösségi térré alakul. Az elcsendesedésre, a lelki elmélyülésre egy kápolna is a hallgatók, oktatók rendelkezésre áll.</p>
<p>Számítástechnikai, oktatástechnikai ellátottság:</p>
<p>Egyetemünkön jelenleg több, mint 200, hálózatba kötött munkaállomás üzemel, 93 regisztrált IP telefont használunk. A publikus és egyetemi informatikai szolgáltatásokat (egyetemi honlap, oktatói weboldalak, elektronikus telefonkönyv, telefonrendszer, elektronikus könyvtári szolgáltatások, WiFi hozzáférés; elektronikus levelezés, eLearning keretrendszer stb.) a Tiszántúli Református Egyházkerület Informatikai Központja által működtetett szerverek biztosítják. A hivatalokban, az intézetekben minden oktatásszervezőnek, ügyintézőnek külön személyi számítógépe van, mindegyik multifunkciós eszközökhöz csatlakoztatva. A legtöbb tanszék saját, nyomtatásra, szkennelésre és fénymásolásra is alkalmas multifunkciós eszközzel rendelkezik.</p> <p>A hallgatói gépteremek szorgalmi időszakban reggel 8 órától este 20 óráig, vizsgaidőszakban pedig reggel 8 órától délután 16 óráig látogathatók, az eszközök térítésmentesen használhatóak. Az arcu-lattervezés részeként felújítottuk az egyetemi honlapot, amely 2017. szeptember 30-tól már korszerű technológiával, látványos webes felületen és naprakész tartalommal áll rendelkezésre az egyetemünk iránt érdeklődő felhasználók számára is.</p> <p>Az egyetem számítógépes gépparkját, nyomtató/fénymásoló eszközeit, valamint informatikai infrastruktúráját a gazdaságosabb és hatékonyabb munkavégzés érdekében folyamatosan frissítjük és korszerűsítjük. Csak az elmúlt évben beszerzésre, ill. beállításra került 44 darab asztali és laptop számítógép, 2 darab multifunkciós (nyomtatást, fénymásolást és lapolvasást végző) eszköz, valamint számos egyéb informatikai tárgy. Így jelenleg összesen 210 számítógép (ebből 31 laptop) és közel félszáz multifunkciós eszköz áll rendelkezésünkre. Az Andaházy-Szilágyi Mihály Kolégium teljes felújításával az épület informatikai infrastruktúrája is megújult.</p> <p>A központi épület felújítása során modern informatikai eszközökkel bővítettük az előadótermet. Jelenleg 17 interaktív táblával és asztali, ill. laptop számítógépekkel felszerelt multimédiás, hangosítással rendelkező előadó- és szemináriumi termünk van, amelyek lehetővé teszik a korszerű, számítógéppel támogatott oktatást.</p> <p>Folyamatban van a DRHE csatlakozása a nemzetközi felsőoktatási WiFi hálózathoz (EduRoam), amely korlátlan forgalmú internetezést tesz lehetővé a hallgatóink, az oktatóink és a dolgozóink számára nem csak a DRHE területén, hanem minden olyan felsőoktatási intézményben, amely rendelkezik EduRoam-tagsággal.</p>

Könyvtári ellátottság; a papíralapú, ill. elektronikusan elérhető fontosabb szakmai folyóiratok, a szak szempontjából fontos szakkönyvek könyvtári, ill. internetes elérhetősége, *a könyvtár ezen adatait tartalmazó honlap címe.*

A Debreceni Református Hittudományi Egyetem Maróthi György Könyvtára intézményünk fontos, az oktatást és kutatást korszerű eszközökkel támogató háttérintézménye, amely az egyetem oktatói és hallgatói számára színvonalas szolgáltatást biztosít. A könyvtár állományának nagysága 130 397 darab könyv, 390 folyóirat, ebből 110 kurrens.

A könyvtár egy központi könyvtár (központi olvasóterem és raktár), kutatóintézeti könyvtárak, tanszéki kutatókönyvtárak és tanszéki letéti könyvtárak hálózatban működik. A hallgatók a központi könyvtárban, részben szabadpolcos rendszerben érik el a szakirodalmat, míg az oktatók a kutatóintézeti, kutató- és letéti könyvtárak révén közvetlenül is hozzáférnek a számukra legfontosabb publikációkhoz. A tanszékeken elhelyezett könyvállományt természetesen a hallgatók is igénybe vehetik; ezzel a lehetőséggel jellemzően a szakdolgozók és a Doktori Iskola hallgatói élnek. A könyvtár éves állománygyarapítási kerete 5 millió forint, felhasználására a tanszékek, illetve kutatóintézetek tesznek a könyvtár vezetőségének javaslatot. A tantárgyleírásokban szereplő szakirodalom fellelhetőségét a könyvtár maga is ellenőrzi, és hiány esetén kezdeményezi annak beszerzését.

Az Elektronikus Információszolgáltatás Nemzeti Program (EISZ) tagjaként egyetemünk az alábbi adatbázisokra fizet elő: Akadémiai Kiadó Szótárai, Arcanum Digitális Tudománytár, ATLA Religion Database with ATLASerials, Academic Search Complete, JSTOR, amelyek együttesen biztosítják a hozzáférést a szakterületileg releváns nemzetközi folyóiratok jelentős részéhez. Az adatbázisok elérhetősége: <http://marothikonyvtar.drhe.hu/>.

A Debreceni Református Kollégium tagintézményeként a DRHE hallgatói számára a Kollégiumi Nagykönyvtár is rendelkezésre áll. A Nagykönyvtár, amely helyileg is az egyetemmel egy épületben működik, közel 600 000 darabos állományának gyűjtőkörében a hittudományok és annak határterületei kiemelt szerephez jutnak.

A Debreceni Egyetem, intézményünk és a Kollégiumi Nagykönyvtár Debrecenben egy egységes felsőoktatási adatbázist működtet. Ez azt jelenti, hogy a könyvtárak egy központi elektronikus katalógusba töltik fel adataikat, s keresés esetén az adatbázis automatikusan valamennyi tagintézmény állományában keres. Hallgatóink így azonnal értesülnek arról, ha egy szakkönyv nálunk nem, de a város egy másik könyvtárában fellelhető. Együttműködési megállapodás keretében hallgatóink a Debreceni Egyetem könyvtárait saját hallgatóikkal azonos feltételekkel, a Nagykönyvtár állományát pedig térítésmentesen használhatják.

A vallástanárképzés szempontjából fontos szempont, hogy a Maróthi Könyvtárban összerendezésre került a teológiai és a pedagógiai gyűjtemény is. Emellett fontos háttérintézmény a Katechetikai Központ gyűjteménye, amely a DRHE főépületében helyezkedik el, és kutatási anyagával, valamint szakmai segítséggel áll a hallgatók rendelkezésére.

hallgatói tanulmányok eredményes elvégzését segítő további szolgáltatások, juttatások, a biztosított taneszközök (*tankönyv, jegyzet* ellátás stb.), mindezek **az idegen nyelven folyó képzésben az adott idegen nyelvű anyaggal!**

Egyetemünk kollégiuma, a DRHE Egyetemi Kollégium az alábbi tagkollégiumokban működik: a Maróthi György Kollégium (4024 Debrecen, Blaháné u. 15.), valamint az Andaházy-Szilágyi Mihály Kollégium (4032 Debrecen, Poroszlai u. 10.). Mindkét kollégium teljes felújításon esett át az elmúlt években, így mindenben megfelelnek a felsőoktatási kollégiumokkal szemben támasztott, legújabb jogszabályi feltételeknek. A kollégiumi helyiségek mindegyike kiváló minőségű, új bútorokat és modern felszerelési tárgyakat kapott, amelyek messzemenően kielégítik a hallgatói igényeket: külön fürdőszobával rendelkező kétágyas szobák, házaspári apartman, akadálymentesített apartman, társalgók, 40 fős előadóterem, áhítat terem, tanulószoba, jól felszerelt konyhák és étkezők, mosó- és szárítógépekkel ellátott mosókonyhák, számítógépterem és konditerem találha-

tóak az épületekben. A lakók mindegyike külön internet csatlakozással rendelkezik, illetve az épületben WiFi is rendelkezésére áll. A parkosított udvar és a kávéautomaták is a hallgatók kényelmét szolgálják. A két tagkollégium együttes kapacitása 208 fő.

A DRHE a hallgatói és oktatói számára az egyetem által kiadott jegyzetek, tankönyvek és egyéb oktatási segédanyagok, illetve tudományos publikációk megvásárlását a Debrecen-Nagytemplomi Egyházközség fenntartásában működő, a DRHE központi épülete mellett elhelyezkedő Karakter 1517 Könyvesbolt és Kávézóban hosszú nyitvatartási idő mellett biztosítja. A vételárat a DRHE állapítja meg, amely kereskedelmi árrést nem tartalmaz.

Intézményünk kiadóként maga is részt vállal a hallgatók jegyzettel való ellátásában, és jelentet meg kollégáink által írt vagy szerkesztett oktatási segédanyagokat. Ezek egyik megjelenési fóruma az „*Acta. Debreceni Teológiai Tanulmányok*” című kiadvány-sorozatunk: az ebben közzétett monográfiák, illetve tanulmányok gyakran jelennek meg tantárgyaink irodalomjegyzékeiben. A legutóbbi akkreditáció óta alapítottuk a „*Tanulmányi Füzetek. Debreceni Református Hittudományi Egyetem*” című kiadványsorozatunkat, amelyben eddig 2 egyetemi jegyzet jelent meg; a sorozaton kívül további két jegyzet utánnnyomására került sor. A kiadványok elektronikus formában, az egyetem tudományos repozitóriumában is elérhetőek, illetve letölthetőek (lásd <https://derekp.drhe.hu/>, lásd még: <https://www.drhe.hu/hu/node/3120>). Az oktatók egy része elektronikus kiadvány formájában adja közre félévi kurzusainak anyagát; ezek a Hallgatói Önkormányzat honlapján érhetőek el, illetve onnan letölthetőek (lásd <http://diaksag.drhe.hu/> tanulmányi-segedanyagok/). Jelenleg a felületen 25 db tankönyv, jegyzet vagy egyéb oktatási segédlet érhető el. A vallástanárképzés szempontjából ezek a dokumentumok elsősorban a hallgatók teológiai tanulmányait segítik, a pedagógiai anyagokat, jegyzeteket a DE biztosítja a hallgatóknak, hisz ezeket a tárgyakat legnagyobb részben a Debreceni Egyetemen teljesítik.

A DRHE 2017 nyarán csatlakozott az UniBike közösségi kerékpárrendszerhez, amely az UniPass kártya használatával minden hallgatónk számára elérhető. Az egyetem által kibocsátott, névre szóló kártyát a hallgatóink ingyenesen igényelhetik, a gyártási költségeket az egyetem átvállalja. A kártya szolgáltató kártyaként fog működni, amely tulajdonosát széles körben meghatározott szolgáltatások kedvezményes igénybevételére jogosítja. Az UniBike rendszer közvetlen kerékpáros kapcsolatot biztosít a DRHE telephelye és az Andaházy Kollégium, valamint a Debreceni Egyetem campusai között.

Egyetemünk új és korszerűen felszerelt tornateremmel és szabadtéri sportpályával rendelkezik, amelyek a tanórákon kívül számos sportolási lehetőséget kínálnak. A Testnevelési Tanszék minden télen tanfolyammal egybekötött sí-tábort szervez.

Hallgatóink nemcsak ismereteiket gazdagíthatják, hanem részt vehetnek a Hallgatói Önkormányzat által szervezett programokon is. Az elsősök bagolytábora, a félévkezdő csendes napok, a szüreti multság, a disznóvágás, az egyetemi bál, játékos vetélkedők, évfolyam-estek, közös kirándulások, adventi délután, musical-estek, filmklubok, közös főzések, hangversenyek kínálatában mindenki talál ízlésének és érdeklődésének megfelelő, tartalmas és vidám programot.

Egyetemünk ifjúsági gyülekezete és lelkésze szeretettel fogadja mindazokat, akik a hitéleti alkalmak, a közös szolgálat és a kulturált szórakozás lehetőségei révén hitüket és egymással való közösségüket szeretnék megélni. A mindennapi áhítatokra és az egyéni elcsendesedésre a kápolnánk biztosít lehetőséget, hétfő esténként pedig közös istentiszteletre gyűlhetünk össze. Az egyetemi lelkész egyéni beszélgetések céljából is elérhető minden hallgató számára.

Az egyetem rész munkaidőben foglalkoztat pszichológus-mentálhigiénés tanácsadó szakembert a tanulással és teljesítménnyel, pálya- és jövőképpel kapcsolatos problémák, magánéleti, konfliktuskezelési nehézségek megbeszélésére.

A hallgatók kedvezményes étkezését az egyetem területén található menza biztosítja; a hallgatók a kedvezményt egy törzsvásárlói kártyával vehetik igénybe. Az épület területén ezen felül egy büfé is működik, amely napközben biztosítja a hallgatók ellátását, illetve szendvicsek vásárlását is lehetővé teszi. Az épületben, valamint az egyetemi kollégium területén több kávé-, üdítő- és

snack-automata működik a hallgatói zsibongókban, illetve azok közelében.

Egyetemünk idegen nyelvű képzést egyelőre nem folytat, de eleget tesz a Nemzeti felsőoktatási törvény azon előírásának, hogy valamennyi szakán a diploma megszerzéséhez szükséges minimális kreditszám 10%-ának teljesítését idegen nyelven is lehetővé teszi. Ennek érdekében a hallgatók minden tavaszi félévben egy 67 kredites tantárgycsomagból meghirdetett tantárgyak közül választhatnak, a saját képzésük kötelező, kötelezően választható, illetve szabadon választható tantárgyainak terhére. A kurzusok beindulásának minimális hallgatói létszáma e tárgyak esetében nem 5, hanem 3 fő. Ennek a rendszerét a legutóbbi akkreditáció óta dolgoztuk ki és vezettük be, a hallgatókat pedig e kurzusok felvételére azzal is motiváljuk, hogy pályázatok elbírálása, ösztöndíjak odaítélése esetén az így szerzett krediteket többletponttal jutalmazzuk.

Az oktatás egyéb, szakspecifikus feltételei

A leendő vallásanárak képzését nagyban elősegíti az, hogy a DRHE a Debreceni Református Kollégium tagintézményeként működik. Hallgatóink napi szinten találkoznak a közoktatásban tanuló kis- és nagydiákokkal, közös menzát használnak velük, két református általános iskola és két református gimnázium működik az intézménytől néhány száz méteres távolságban.

Jelentős fejlesztési eredményként tartjuk számon, hogy 2018 őszétől a levelező szakon tanuló vallásanár szakos hallgatók munkájának kíséréséhez is kirendelésre került oktatói mentor, aki személyes tanácsadással, különös figyelem megadásával segíti a hallgatók tanulmányainak eredményes végzését.

1.5. A képzési létszám és kapacitás

A tervezett és a megvalósult hallgatói létszám, ennek viszonya az intézmény képzési kapacitásához (személyi és tárgyi) az érintett képzési területen, ill. szakon (OH adatok)

Szak	Tanév	Jelentkezők száma	Felvételi keret	Felvettek száma
			(tervezett felvétellel)	
Hittanár-nevelő MA (Levelező)	2013-14	35	30	34
	2014-15	6	30	5
	2015-16	5	30	3
	2016-17	24	30	20
	2017-18	0	0	0
Hittanár-nevelőtanár osztatlan (Nappali)	2013-14	0	0	0
	2014-15	0	0	0
	2015-16	0	30	0
	2016-17	5	30	5
	2017-18	1	30	1
Hittanár-nevelőtanár osztatlan (Levelező)	2013-14	0	0	0
	2014-15	0	0	0
	2015-16	0	0	0
	2016-17	0	0	0
	2017-18	18	30	18

Egyetemünk teljes hallgatói kapacitása 1700 fő, ebből az Alapító okiratunkban rögzítettek szerint a hitéleti képzési terület teljes kapacitása 640, míg a hittudományok tudományterület teljes kapacitása 50 fő. Ez utóbbi területet a doktorképzés fedi le.

A hitéleti képzési területen belül az egyes hitéleti szakokra a kapacitás nincs lebontva, az egyes képzések hallgatói létszamarányait az össz-kapacitás értékén belül szabadon variálhatjuk. A 640 fős létszám a gyakorlatban kimeríthetetlennek tűnik, így bőséges lehetőségei vannak a létszámnövelésnek, illetve újabb hitéleti képzések beindításának is.

A vallástanárképzés kevés hallgatót vonz. A korábbi MA képzésben nappali tagozaton évente 1-2 fő kezdte meg tanulmányait, a levelező képzés ennél népszerűbb volt. 2013 tekinthető a legsikeresebb évnak, ekkor 34 hallgató iratkozott be. Ezt követően három, illetve öt fő kezdte meg tanulmányait MA képzésben, itt utoljára 2016-ban volt beiskolázás, 20 fővel.

A jelenlegi osztatlan képzés létszámai sem magasak. Nappali tagozaton 2016-ban a jelenleg legnagyobb csoport indult, ez öt főből áll. 2017 őszén 18-an kezdték meg tanulmányaikat: ők korábban megszerzett, felsőfokú végzettségre épülő, rövidített képzésben vesznek részt, legtöbbször lelkészi képzettségük mellé kívánnak vallástanári diplomát szerezni. Könnyen elképzelhető (bár 2019 márciusában, előzetes jelentkezési adatok birtokában nehéz prognosztizálni), hogy ez a tendencia folytatódni fog, tehát a közeljövőben legtöbb hallgatónk már lelkészi végzettség birtokában fog jelentkezni a szakra, levelező tagozatra. Ez a jellegzetesség alapvetően meghatározza a szak helyzetét, és egyértelmű hatással van a képzés szervezésére, a hallgatókkal történő kapcsolattartásra, valamint a tehetséggondozásra is.

Lemorzsolódás tekintetében a kifutó, illetve már kifutott MA képzés esetében, 2016-ban volt a levelező tagozaton számottevő veszteség, ekkor húsz főből öten estek ki, közülük négyen maguk kérelmezték a jogviszony megszüntetését. Kérdés, hogy közülük később lesznek-e olyanok, akik majd ismét megpróbálnak a képzéssel: ha ez előfordul, számukra a tanegységbeszámítás jelenthet könnyítést. Az osztatlan képzésben az elmúlt években lemorzsolódás nem fordult elő.

2018 tavaszán azonosításra és értékelésre kerültek a kiugróan magas- illetve alacsony eredménnyel teljesített tárgyak. Erről a Teológiai Intézet oktatói intézeti értekezlet keretében tájékoztatást kaptak (2018. május 22., az értekezletről emlékeztető készült), további beavatkozásra azonban nem volt szükség.

Nyelvvizsgahiány miatt nem vehette át diplomáját 2016-ban egy fő (tíz végzettből), 2017-ben pedig három fő (nyolc végzettből). A tendencia figyelmet érdemel.

2. A képzési folyamat és eredményei

2.1. Tananyagfejlesztés

Rendszeresség, motivációk: hallgatói érdeklődés, oktatói érdekek és (ön)célok, felhasználói elvárások stb.). A szakterület tudományos eredményeinek beépítése a tananyagba, oktatási segédletek (jegyzet, tankönyv stb.), felhasználói szempontok érvényesülése.

Intézményünk Minőségbiztosítási Szabályzata előírja, hogy a folyamatos minőségfejlesztés céljából intézményünk valamennyi szakja, szakiránya és képzése vonatkozásában két évente áttekintő jelentést kell készíteni. Jelen rendelkezés első alkalmazására 2018 tavaszán került sor. A szakjelentés a vizsgált időszak vonatkozásában az alábbi főbb területekre terjed ki:

- jelentkezési és felvételi adatok, azok változásának iránya, tendenciái,
- a Neptun egységes elektronikus tanulmányi rendszer adatai,
- a hallgatói elégedettség, az elégedettségi felmérések és a szak hallgatóinak hallgatói fórumán szerzett tapasztalatok alapján,
- tehetséggondozás (versenyeredmények, TDK),
- a záróvizsgák tapasztalatai,
- végzett hallgatók elégedettségi felmérése(i) és egyéb pályakövetési információik,
- a szak oktatóinak helyzetértékelése, a szakra vonatkozó, a szak oktatói bevonásával készített C-SWOT analízis alapján.

A szakjelentést a szakfelelős állítja össze, és azt értékelő záradékkal látja el, amelyben nyilatkozik arról, hogy véleménye szerint

- az adott szak a vizsgálat időpontjában megfelel-e az akkreditációs követelményeknek,
- a szak vonatkozásában időarányosan megvalósulnak-e az intézményfejlesztési célok és akciótervek,
- melyek azok a területek, ahol szerinte minőségbiztosítási beavatkozásra van szükség.

A szakjelentés alapján a rektor a képzési program tartalmának módosítását kezdeményezheti. A képzési programok mintatanterveit legalább öt évenként egyszer a Szenátusnak felül kell vizsgálnia, ám a gyakorlat az, hogy egy adott mintatantervet a Szenátus ennél jóval gyakrabban módosít – részben a felsőoktatási szabályozók változása, részben a minőségbiztosítási eljárások során nyert információk alapján. A javasolt módosításokat a Szenátus hagyja jóvá. Hitéleti képzési program esetében a rektor az MRE zsinatánál szükség szerint kezdeményezi a képzési program református KKK-jának felülvizsgálatát.

A tantárgyak tartalmának rendszeres felülvizsgálatát a tantárgyfelelős folyamatosan végzi úgy, hogy arra legalább öt évente sort kell keríteni. Erre az öt évenkénti kötelező felülvizsgálatra legutóbb 2019 februárjában került sor. A felülvizsgálatba a tantárgyfelelős bevonja az adott tantárgy oktatásában részt vevő oktatókat is, felhasználva azok észrevételeit, tapasztalatait. A tantárgyak tartalmának rendszeres felülvizsgálatát az illetékes intézetvezető ellenőrzi, és gondoskodik a frissített tantárgyleírásoknak a Neptun tanulmányi rendszerbe való feltöltéséről.

A tantárgyak fejlesztése során a tantárgyfelelős, saját és az oktatásba bevont munkatársak oktatói tapasztalatain túl, felhasználja az Oktatói Munka Hallgatói Véleményezése (OMHV) során nyert hallgatói visszajelzéseket, az 1–3–5 éve végzett, volt hallgatók elégedettségi kérdőíveit, amelyek az egyes tantárgycsoportok ismeretkörének gyakorlati hasznosíthatóságára is kitérnek.

Oktatóink saját kutatási eredményeiket rendszeresen beépítik tantárgyaik tananyagába. Ennek világos jele, hogy saját publikációikat felveszik a kötelező vagy ajánlott irodalom jegyzékébe. Mivel ezek a publikációk a legújabb hazai és nemzetközi tudományos felismerések alapján készülnek, azok egyben a tananyagban is közvetítik ezeket az új eredményeket. Az is kimutatható, hogy az oktató által – pl. oktatói jelentésében vagy a doktori adatbázisban – megadott kutatási területek és az általa oktatott tantárgyak összefüggésben állnak.

2.2. Gyakorlati képzés

A gyakorlati képzésben az alkalmazási területekre történő felkészítés bemutatása. A gyakorlati félév (ha van) szervezettsége, ügymenete, az ellenőrzés, számonkérés módja.

A DRHE vallásánár szakjának egyik legfontosabb, a hallgatói összetételből fakadó jellegzetessége, hogy nagyon sok gyakorlóléssel vagyunk kapcsolatban. Nappali tagozaton évfolyamonként egy-két hallgató tanul, a legnagyobb csoportlétszám három fő, több évfolyamon egyáltalán nincs hallgató. Ezzel szemben a levelező tagozat hallgatósága népes, a 20-30 hallgató jelentős része a Tiszántúlon, illetve az egész országban szétszórva él. Nekik a konzultációkon történő megjelenés is komoly leterheltség, és a gyakorlatokat valamennyien lakóhelyükhöz közel szeretnék végezni; a legtöbb levelezős hallgató jelenleg aktív szolgálatban álló lelképásztor, akiknek külön nehézséget jelent, hogy lelkészi szolgálatukból fakadóan a hétvégéik általában eleve leterheltek. A lakóhely-gyakorlóléssel távolsága központi kérdés, ezért egyes iskolákban, kollégiumokban minden évben többen is végeznek gyakorlatot (pl. Debrecen református gimnáziumai), más helyeken viszont csak néhány évente van egy-két fő. A gyakorlóléssel kiválasztásánál minden esetben törekszünk a hallgatói kérések maximális figyelembevételére. Amikor a szakmai szempontok ezt lehetővé teszik, igyekszünk a hallgató által javasolt intézményhez fordulni. Ez a gyakorlat szervezéséért felelős személyek és a szervezeti egység összhangját követeli meg, illetve aktív kooperációt az intézmények és az illetékes oktatók között.

A csoportos szakmai gyakorlatok vonatkozásában a nehézséget a képzés legfőbb jellegzetessége jelenti, vagyis a nappali csoportok kis létszáma és a levelező képzés szétaprózottsága. Nappali tagozaton az egy-két fős csoportok esetében az órákhoz kapcsolódó csoportos reflexió értelem-szerűen nem valósulhat meg a kívánt mértékben, bár a vonatkozó kurzus elvileg ezzel számol, és ez lenne a tulajdonképpeni cél. A levelezősök, akik különböző hosszúságú képzésekben vesznek részt, szintén kis csoportokat adnak ki, esetenként csak egy-két főt (kivétel: lelkészi végzettségre épülő rövid képzés). A levelező képzésben részt vevő hallgatók – élethelyzetükből adódóan – minden gyakorlat esetén lakóhelyük közelségét igyekeznek előtérbe helyezni. Ahol nagyobb, legalább három hallgatóból álló csoport van együtt (nappali tagozaton jelenleg egy ilyen csoport van), ez nem probléma, itt a hallgatók a csoportos követelményeknek értelem-szerűen csoportban tesznek eleget (pl. a Pedagógiai folyamat tantárgy, amelynek része iskolai hospitálás is), ezek a csoportos gyakorlati kurzusok nálunk működhetnek igazán hatékonyan és jól. A gyakorlatok lebonyolításához kapcsolódó szakmai feladatok a Gyakorlati Teológiai Tanszéken jelentős leterhelést jelentenek – épp a levelező tagozatos hallgatók igénye miatt – a vidéki zárótanításokon történő részvétel számottevő. Intézményünk minden zárótanításra kiküldi saját képviselőjét, függetlenül attól, hogy a helyszín az országban hol található. 2018. tavaszi félévben például a 30 zárótanításból 18 Debrecenen kívül zajlott.

A gyakorlatok értékeléséhez fontos impulzusokat kaptunk 2018 májusában, amikor hallgatói fórumon értékeltük ki a tavasz során végzett hallgatói elégedettség-mérések eredményeit. Összesen tizenhat vallásánár szakos hallgató vett részt valamilyen formában a mérésben, illetve a kiértékelésben, így a szak esetében ez a megkérdezés kimondottan eredményesnek tekinthető. Általános kérésük volt, hogy szeretnének minél valósabb iskolai, tanulói helyzeteket megismerni a képzés során: felismerték, hogy ha csak egy viszonylag jó szociális helyzetű iskola életébe kapnak betekintést, akkor ismereteik nem lesznek alkalmazhatóak alapvetően eltérő helyzetű tanulócsoporthoz. A hallgatók jó gyakorlatként nyugtázták, hogy 2018 őszén szerveztünk gyakorlati jellegű alkalmat számukra vidéki, nem egyházi fenntartású iskolába is: Hajdúbagosra, a Pedagógiai folyamat tárgy keretében, dr. Molnár-Tamus Viktória vezetésével.

Szintén 2018-ban került sor a már végzett vallásánár szakos hallgatók megkérdezésére. Itt kevés válaszadó volt, ők viszont visszaigazolták, hogy igénylik nemcsak a különálló gyakorlatokat, de általánosságban a gyakorlatias szemléletű oktatást is, valamint körülhatároltak olyan tárgyakat-ismeretköröket, ahol a gyakorlati munkában jól használható elméleti ismereteket szereztek (pl. bibliai kortörténet), és olyan területeket is, ahol mindennapi munkájukhoz tartozó kompetenciákat sikerült stabilan kialakítani (pl. énektanítás). Ezzel együtt is szükség van a gyakorlatok folyamatos fejlesztésére, hatásfokának javítására: ezt az oktatói körben elvégzett C-SWOT analízis azo-

nosította. A fentiekből látszik, hogy igyekeztünk valós helyzetet feltárni az elmúlt tanév tavaszán, minél több résztvevőt bevonva végezni méréseket és értékelést, ami a gyakorlatok vonatkozásában alapvetően pozitív megerősítést nyújtott, de felhívta a figyelmet arra is, hogy továbbra is, illetve fokozottabb mértékben kell biztosítani a hallgatóknak a lehetőséget a valós élethelyzetekkel történő ismerkedésre.

2.3. Hallgatói felkészítés, tehetséggondozás

A szak hallgatóinak felkészítése a továbblépésre (mesterképzés/ PhD képzés). Az önálló kutatáshoz szükséges ismeretek oktatása (tudományelmélet, kutatómódszertan, könyvhasználat, e-learning stb.)

A kiemelkedő képességű hallgatók segítése: a tehetséggondozási programok, demonstrátori rendszer, szakkollégiumi rendszer, hallgatói kutatómunka, TDK, ösztöndíjak eddigi gyakorlata

Az önálló kutatáshoz szükséges ismeretek oktatását szolgálja a szakon *A teológiai kutatás módszertana* kötelező kutatás-módszertani tantárgy. Emellett a 2018/2019. tanévben *A tudományos kutatás és szövegalkotás módszertana* címen hirdetett szabadon választható kurzust intézményünk a témakörben valamennyi szak hallgatói számára. A szakon ezek mellett 24 kreditnyi kötelezően választható kutatószeminárium szolgálja az önálló kutatásra való felkészülést. E kurzusok kitérnek a tudományelméleti, tudomány-etikai alapok ismertetésére, a kutatás módszertanára (beleértve a szakirodalom-kutatást, a könyvtár- és könyvhasználatot), valamint az elektronikus/digitális adatbázisok, könyvtári katalógusok, digitális kutatási segédeszközök használatára.

A nagy múltú Debreceni Református Kollégium hagyományainak megfelelően, intézményünkben az oktatói-nevelői-kutatói munkának fontos része a tehetségek felismerése és a tehetség kibontakoztatása. A szervezett tehetséggondozást, a tudományos diákköri munkát és az önképzőköri kezdeményezéseket a Szenátus Tudományos Diákköri Tanácsa segíti és koordinálja. A bizottság öt oktató és két hallgató tagból áll. Egyetemünk 2018-ban Akkreditált Kiváló Tehetségpont (TP 141 001 745) lett. A tehetségműhely programjában részt vevő hallgatók számára külön helyiség áll rendelkezésre, amely biztosítja a kutatómunka nyugodt körülményeit és infrastrukturális feltételeit: kézikönyvtár és korszerű számítógépek segítik a tudományos munkát.

Az intézményi TDK és az országos OTDK részvétel kiemelt figyelmet kap egyetemünk tehetséggondozásában. Az oktatóknak lehetőségük van TDK-konzultációs kurzust hirdetni a kiválasztott tehetséges hallgatóknak, amit az intézmény kontaktóraként ismer el. A TDK-munka legkiválóbbjai 2018 őszétől összesen legfeljebb két félév időtartamra rektori TDK-ösztöndíjra pályázhatnak, amelynek összege havi 6 000, illetve 8 000 forint. A hallgatók motiválásának további eszköze, hogy intézményünk a legutóbbi akkreditációt követő szabályzatmódosításoknak megfelelően a TDK aktivitást többletpontokkal jutalmazza – pályázati kiírások, a közéleti ösztöndíj vagy a Doktori Iskola felvételi pontszámítása, a demonstrátori pályázatok elbírálása során. Mindezeket túl az ún. évfolyamfelelős-rendszerünk által az évfolyamfelelős oktatóknak közvetlen tanácsadási lehetőségük van a tehetséges hallgatók biztatására és segítésére. Mindennek köszönhetően intézményi szinten a TDK aktivitásunk megfelelő, a házi TDK-konferenciáról továbbjutó pályamunkák kb. 40%-a országos szinten is eredményesnek bizonyul.

Sajnos azonban a szak helyzete tehetségmérési adatok alapján nem kimagaslóan jó. Egyetemünk Pedagógia és Pszichológia Tanszékének szakmai irányításával a 2016/2017-es tanév őszi félévében két tehetségmérés történt az első évfolyamos hallgatók között (65 fő). Elsőként októberben Raven-teszttel szűrtek ki 24, kiemelkedően magas intelligenciával rendelkező hallgatót, közülük egy fő volt hittanár-nevelő szakos, majd novemberben a Renzulli-Hartmann skála segítségével azonosítottak 9 „tehetséget”, közöttük ismét egy fő volt hittanár-nevelő szakos. 2017/2018-ban 75 belépő hallgatót szűrtek meg: a mérés alapján kiemelkedően tehetségesnek számító hallgatók között nem volt hittanár-nevelő szakos. A 2016/2017-es tanév intézményi TDK-konferenciáján hittanár-nevelő szakos hallgató nem szerepelt előadással, a XXXIII. OTDK-n egyetemünkről hittanár-nevelő szakos hallgató nem szerepelt. A 2016/2017-es tanévben hittanár-nevelő szakos

hallgató nem regisztrált TDK-kurzusra, a 2017/2018-as tanév őszi félévében viszont egy fő részt vett ilyen jellegű tehetséggondozásban. Egyetemünk a legutóbbi akkreditáció óta újra bevezette a kiemelkedő tehetségeket felkaroló demonstrátori rendszert. Jelenleg a szak oktatásában részt vevő tanszékeken összesen három demonstrátor működik, de egyikük sem hittanár–nevelő szakos.

Intézményünkben a tehetséggondozás elsősorban a nappali tagozatos hallgatókat célozza. Az alacsony nappalis összlétszám (<10 fő) miatt a fenti értékek nem tekinthetők meglepőnek. Ahogy az fentebb (1.5. táblázat és szöveges rész) bemutatásra került, a vallástanárképzés döntően elmozdult a levelező tagozat irányába, ahol a tehetséggondozási lehetőségek a munka és család mellett tanuló hallgatók vonatkozásában valóban specifikusak.

2.4. Értékelés és ellenőrzés

Az értékelés és ellenőrzés módszerei, eljárásai és szabályai. A záróvizsga tartalma, tematikája, szerkezete és értékelési rendszere. A záróvizsga bizottságok munkája, tapasztalata, s ezek visszacsatolása az oktatási folyamatba.

A szakdolgozati témaválasztás gyakorlata (hallgatói kezdeményezésre, a hallgatók témaválasztásának megoszlása a szakterület egyes jellemző területei között stb.)

Az értékelés és ellenőrzés módszerei, eljárásai és szabályai:

Intézményünk értékelési rendszere abszolút tudásmennyiséget mér, és ezáltal biztosítja, hogy az érdemjegy és a kurzus teljesítésére fordított munkaóra egy átlagos hallgatónál arányban legyen egymással. A tananyag ismeretének értékelése lehet:

- a) ötfokozatú (szigorlat, vizsga, gyakorlati jegy): jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1),
- b) háromfokozatú (minősített) aláírás: kiválóan megfelelt (5), megfelelt (3), nem felelt meg (1),
- c) egyfokozatú aláírás.

A tantárgyak főbb számonkérési formái a következők:

- a) **gyakorlati jegyet vagy minősített aláírást** ír elő a tanterv, ha a tantárgy gyakorlati alkalmazása, az alkalmazási készség értékelése a képzési cél szempontjából lehetséges és szükséges. A gyakorlati jeggyel értékelendő tantárgy követelményeit a hallgatónak a szorgalmi időszakban kell teljesítenie. Az elégtelen és az elégtelennél jobb gyakorlati jegyet a vizsgaidőszak első két hetében lehet javítani. Az írásbeli számonkérés (zárthelyi dolgozat) a szorgalmi időszak alatt, a kurzusleírásban (tárgytematikában) rögzített feltételek szerint több részletben is teljesíthető. Az érdemjegyet legkésőbb a vizsgaidőszak vége előtt egy héttel a hallgató leckönyvébe be kell írni.
- b) A **vizsga** formája lehet írásbeli vagy szóbeli (kollokvium). Ennek keretében arról kell meggyőződni, hogy a hallgató milyen szinten sajátította el a tananyagot, illetőleg arról, hogy képes lesz-e az erre épülő további tananyag elsajátítására. A vizsga értékelése ötfokozatú minősítéssel történik. Az írásbeli vizsga eredményének ismertetésekor, az oktató által megadott időpontban a hallgató jogosult dolgozata megtekintésére.
- c) a **szigorlat** a képzési cél szempontjából alapvető tantárgyak anyagát lezáró komplex számonkérés. A szigorlat értékelése ötfokozatú minősítéssel történik.
- d) a **záróvizsga** a tanulmányokat lezáró komplex, szóbeli vizsga.

A Tanulmányi és Vizsgaszabályzat az értékelés legfontosabb kritériumait – mind a szóbeli, mind az írásbeli vizsga esetében – rögzíti, a szubjektív elemet a minimálisra szorítva vissza ezzel a hallgató teljesítményének értékelésében. Az Etikai kódex részletesen kitér a vizsgáztatás során érvényesítendő etikai normákra, erről a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat vonatkozó szakasza szintén

tájékoztatja a hallgatókat.

A tantárgyak számonkérésének rendjét részben az adott tantárgyleírás rögzíti, részben pedig az adott félévben a tantárgy kurzusának tárgytematikája részletezi. A tárgytematikát a tantárgyfelelős a Neptun egységes tanulmányi rendszerben a tantárgyhirdetés időszakában rögzíti és lezárja, illetve ezzel a tantárgy felvétele előtt a hallgatók tudomására hozza; a vizsgakövetelmények módosítása a szorgalmi időszakban már nem lehetséges.

A számonkérések rendszerének átgondolása (legalább ötvenként) a tantárgyfelelősök feladata, de a Teológiai Intézet oktatói értekezlete is rendszeresen megtárgyalja e téren az oktatói tapasztalatokat. Legutóbb például 2016. január 15-én fogadott el ajánlást az értekezlet arról, hogy az oktatók a félévközi felkészülésre ösztönző technikákkal egészítsék ki a számonkérések rendszerét. A biblikus tanszékek oktatói ennek végrehajtásaként 2016. február 2-án négy tantárgy vonatkozásában döntöttek a számonkérési rend módosításáról, ami a 2015/2016. tanév tavaszi félévében bevezetésre is került.

A szakdolgozat, a szakdolgozati témaválasztás gyakorlata:

A szakdolgozat a szak mintatantervében kötelezően választható tantárgyként szerepel, azaz a hallgatók maguk választanak témavezetőt, és – vele egyeztetve – maguk választják ki a témát is. A tárgy tárgyfelelősi feladatait a szak felelőse látja el.

A 2017/2018-as tanévben kiugróan sok szakdolgozat született gyakorlati teológiából: a szak 12 hallgatójából kilencen ezt a területet választották (nappali és levelező tagozat összesen). A korábbi években néhány szakdolgozat született az egyháztörténet, az etika, a bibliai teológia és az újszövetség területén is, de arra is rendszeresen van példa, hogy a hallgatók a Debreceni Egyetem oktatóinál teljesítik, zömében pedagógiából a szakdolgozati követelményt.

A záróvizsga:

A záróvizsgák szervezése a Teológiai Intézet, az oktatási rektorhelyettes és a Tanulmányi Osztály együttműködésével valósul meg. A záróvizsgák tételsorainak nyilvánosságáról a Tanulmányi Osztály gondoskodik, a vizsgabizottságok összeállításában, az oktatók és külső szakemberek felkérésében valamennyi érintett (oktatási rektorhelyettes, intézetvezető, TO vezetője) részt vesz, a TVSz-ben rögzített módon (39–42. §).

A záróvizsga része a tanárképesítő vizsga, itt az elnöki feladatokat a Debreceni Egyetem képviselője látja el. A záróvizsgák keretében a hallgatók először a teológiai tárgyakból tesznek vizsgát és megvédik szakdolgozatukat, majd a tanárképesítő vizsgára kerül sor.

Az elmúlt években kialakult gyakorlat szerint a szak záróvizsgáján részt vesz a Tiszántúli Református Egyházkerület Tanügyi Hivatalának Főtanácsosa. A szak összefüggésében különösen fontosnak tartjuk, hogy a fenntartó egyházkerület tanüggyel foglalkozó vezetője első kézből értesüljön a szakon folyó munkáról, ennek a záróvizsga jó keresztmetszetét adja.

A záróvizsga bizottságok munkájában döntő szerepe van a bizottsági jegyzőnek (felkérés alapján a DRHE egy oktatója), aki a vizsga napján irányítja a tételek kihúzását, jegyzőkönyvezi azokat, rögzíti az esetleges póttételeket, kiegészítő kérdéseket. A záróvizsga napján a vizsgabizottság elnöke kérdőívet tölt ki, amely fontos segítség a záróvizsgák kiértékelésekor. A hallgatók teológiai felkészültségét a nagyrészt a lelkész szakkal közösen folyó előadások és szemináriumok miatt könnyebben nyomon tudjuk követni, ezért ebben az esetben főleg a tanárképesítő vizsga tapasztalatai tartalmaznak új információkat. A 2018-ban tartott záróvizsga alkalmával egyértelműen pozitív visszajelzések érkeztek az illetékes elnöktől (aki a DE BTK Neveléstudományi Tanszékének docense), elégedettségének adott hangot minden tekintetben. Különösen fontos, hogy a záróvizsga tételek által felölelt tananyagot, és az így megszerezhető tudást korszerűnek ítélte meg – így beavatkozásra ezen a területen nem volt szükség.

2.5. Az előírt kompetenciák elsajátíttatása

A szak kimeneti céljául kitűzött (KKK szerinti) általános és szakmai kompetenciák elsajátíttatásának megvalósulása, a kompetenciák és a tantárgyak, ismertkörök kapcsolata, alkalmazott oktatási módszereik . ¹²	
1.1. a tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítése területén:	
1.1.1. Ismeretek	A cigányság hitvilága. Hiedelmek, népi vallásosság, vallásgyakorlat; A kommunikáció elmélete és gyakorlata; A különleges bánásmód pedagógiája; A nevelés pszichológiai alapjai 1.; A nevelés pszichológiai alapjai 2.; A nevelés szociálpszichológiája; A nevelő személyiségfejlődése; A tanári pálya komplex kérdései; A tanárjelölt személyiségfejlesztése; A tanulói személyiség megismerése; Egészségtan; Egyházismeret; Felekezetismeret; Iskolai tehetséggondozás; Kötelezően választható tárgyak – Gyakorlati sáv [1-2]; Közoktatás és dropprevenció; Liturgia; Modern irányzatok a pedagógiában; Nevelésszociológia; Ószövetségi bibliai teológia [1, 2]; Romológia [1, 2]; Testnevelés [1, 2, 3]; Újszövetségi bibliai teológia [1, 2]; Vallástörténet
1.1.2. Képességek	A cigányság hitvilága. Hiedelmek, népi vallásosság, vallásgyakorlat; A kommunikáció elmélete és gyakorlata; A különleges bánásmód pedagógiája; A nevelés pszichológiai alapjai 1.; A nevelés pszichológiai alapjai 2.; A nevelés szociálpszichológiája; A nevelő személyiségfejlődése; A tanárjelölt személyiségfejlesztése; A tanulói személyiség megismerése; Bibliai kortörténet [1, 2]; Bibliaismeret [1, 2]; Bibliikus szigorlat; Egészségtan; Egyházismeret; Felekezetismeret; Hitoktatói szigorlat; Iskolai tehetséggondozás; Kötelezően választható tárgyak – Gyakorlati sáv [1-2]; Közoktatás és dropprevenció; Modern irányzatok a pedagógiában; Ószövetségi bibliai teológia [1, 2]; Romológia [1, 2]; Tanulási nehézségek; Társadalompedagógia; Testnevelés [1, 2, 3]; Újszövetségi bibliai teológia [1, 2]; Vallástörténet
1.1.3. Attitűdök	A kommunikáció elmélete és gyakorlata; A különleges bánásmód pedagógiája; A nevelés pszichológiai alapjai 2.; A tanárjelölt személyiségfejlesztése; Általános iskolai gyakorlatkísérő szeminárium; Bevezetés a pszichológiába; Bibliaismeret [1, 2]; Bibliikus szigorlat; Csoportlélektan; Egyházi ének [1, 2]; Egyházismeret; Felekezetismeret; Gyermek- és ifjúsági énekek [1, 2]; Hitoktatói szigorlat; IKT az oktatásban; Iskolai tehetséggondozás; Kötelezően választható tárgyak – Gyakorlati sáv [1-2]; Középszintű gyakorlatkísérő szeminárium; Közoktatás és dropprevenció; Liturgia; Modern irányzatok a pedagógiában; Nevelésszociológia; Pszichológia; Romológia [1, 2]; Szabadon választható tárgyak 1 [1, 2, 3]; Szakmódszertan-A [1, 2]; Szakmódszertan-K [1, 2]; Testnevelés [1, 2, 3]; Újszövetségi bibliai teológia [1, 2]
1.2. a tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén:	
1.2.1. Ismeretek	A nevelés pszichológiai alapjai 2.; Bibliai kortörténet [1, 2]; Etika [1, 2]; Etika prolegomena; Etikatörténet; Nevelésszociológia; Szabadon választható tárgyak 2 [1, 2, 3, 4]; Szakdolgozat [1, 2]; Társadalompedagógia; Testnevelés [1, 2, 3]

¹² Jelen táblázat a *tanári felkészítés közös követelményeiről és az egyes tanárszakok képzési és kimeneti követelményeiről* szóló 8/2013 (1. 30.) EMMI rendelet 2. sz. mellékletében megadott kompetencia-listát, valamint az azt megerősítő, a Magyarországi Református Egyház Zsinata által elfogadott református felekezeti KKK kompetencia-jegyzékét követi, az azokban szereplő, egyező számozás átvételével utalva az ott nevesített **kompetenciákra**. Az egyes kompetenciák részletes leírását lásd ott. Az **alkalmazott oktatási módszereket** a tantárgyleírások rögzítik.

1.2.2. Képességek	A kommunikáció elmélete és gyakorlata; A tanulói személyiség megismerése; Bibliai kortörténet [1, 2]; Csoportlélektan; Egyházi ének [1, 2]; Etika [1, 2]; Etika prolegomena; Gyermek- és ifjúsági énekek [1, 2]; Gyermekvédelem; Iskolai mentálhigiéné; Katechetika [1, 2]; Kollégiumi nevelés és lelkigondozás [1, 2]; Közoktatás és dropprevenció; Liturgika; Pedagógiai programfejlesztés; Tanári mesterség; Társadalompedagógia; Testnevelés [1, 2, 3]
1.2.3. Attitűdök	A cigányság hitvilága. Hiedelmek, népi vallásosság, vallásgyakorlat; A kommunikáció elmélete és gyakorlata; A nevelés szociálpszichológiája; A tanulói személyiség megismerése; Általános iskolai gyakorlatkísérő szeminárium; Bevezetés a pszichológiába; Bibliai kortörténet [1, 2]; Bibliaismeret [1, 2]; Egyházi ének [1, 2]; Etika prolegomena; Etikatörténet; Gyermek- és ifjúsági énekek [1, 2]; Gyermekvédelem; Középkorai gyakorlatkísérő szeminárium; Pszichológia; Szakmódszertan-A [1, 2]; Szakmódszertan-K [1, 2]; Tanári mesterség; Társadalompedagógia; Testnevelés [1, 2, 3]; Vallástörténet
1.3. a szakmódszertani és a szaktárgyi tudás területén:	
1.3.1. Ismeretek	A felvilágosodás korának egyháztörténete; A kommunikáció elmélete és gyakorlata; A teológiai kutatás módszertana; Angol nyelvi alapozó [1, 2, 3]; Bibliai kortörténet [1, 2]; Bibliai szövegelemzés; Bibliaismeret [1, 2]; Bibliikus szigorlat; Csoportlélektan; Dogmatika [1, 2]; Egészségtan; Egyházi ének [1, 2]; Etikatörténet; Filozófiatörténet; Gyermek- és ifjúsági énekek [1, 2]; Hitoktatói szigorlat; Hitvallásismeret [1, 2]; IKT az oktatásban; Katechetika [1, 2]; Kora újkori egyháztörténet [1, 2]; Kötelezően választható tárgyak – Bibliikus sáv 1.; Kötelezően választható tárgyak – Rendszeres sáv [1]; Kutatások a nevelésszociológiában; Német nyelvi alapozó [1, 2, 3];]Nevelésméleti-történeti alapok; Ókori és középkori egyháztörténet alapvonalai; Oktatási rendszerek az EU-ban; Oktatásstatisztikai elemzések; Ószövetségi bevezetés [1, 2]; Ószövetségi bibliai teológia [1, 2]; Portfólió; Rendszeres teológiai szigorlat; Szabadon választható tárgyak 2 [1, 2, 3, 4]; Szakdolgozat [1, 2]; Tanári mesterség; Teológiai enciklopédia; Újszövetségi bevezetés [1, 2]; Vallási szocializáció és valláslélektan [1, 2]; Valláspedagógia; Vallástörténet; XIX-XX. századi egyháztörténet [1, 2]
1.3.2. Képességek	A felvilágosodás korának egyháztörténete; A kommunikáció elmélete és gyakorlata; A nevelés pszichológiai alapjai 1.; A tanulói személyiség megismerése; A teológiai kutatás módszertana; Általános iskolai gyakorlatkísérő szeminárium; Angol nyelvi alapozó [1, 2, 3]; Bibliai szövegelemzés; Bibliaismeret [1, 2]; Bibliikus szigorlat; Dogmatika [1, 2]; Egyházi ének [1, 2]; Etikatörténet; Filozófiatörténet; Gyermek- és ifjúsági énekek [1, 2]; Gyermekvédelem; Hitoktatói szigorlat; Hitvallásismeret [1, 2]; IKT az oktatásban; Iskolai tehetséggondozás; Katechetika [1, 2]; Kora újkori egyháztörténet [1, 2]; Kötelezően választható tárgyak – Bibliikus sáv 1.; Kötelezően választható tárgyak – Rendszeres sáv [1]; Középkorai gyakorlatkísérő szeminárium; Német nyelvi alapozó [1, 2, 3]; Nevelésméleti-történeti alapok; Ókori és középkori egyháztörténet alapvonalai; Oktatási rendszerek az EU-ban; Ószövetségi bevezetés [1, 2]; Rendszeres teológiai szigorlat; Szakmódszertan-A [1, 2]; Szakmódszertan-K [1, 2]; Tanári mesterség; Teológiai enciklopédia; Újszövetségi bevezetés [1, 2]; XIX-XX. századi egyháztörténet [1, 2]

1.3.3. Attitűdök	A felvilágosodás korának egyháztörténete; A kommunikáció elmélete és gyakorlata; A tanulói személyiség megismerése; A teológiai kutatás módszertana; Angol nyelvi alapozó [1, 2, 3]; Bibliai kortörténet [1, 2]; Bibliai szövegelemzés; Bibliikus szigorlat; Dogmatika [1, 2]; Etika [1, 2]; Etika prolegomena; Filozófiatörténet; Gyermekek és ifjúsági énekek [1, 2]; Hitoktatói szigorlat; Hitvallásismeret [1, 2]; IKT az oktatásban; Katechetika [1, 2]; Kora újkori egyháztörténet [1, 2]; Kötelezően választható tárgyak – Bibliikus sáv 1.; Kötelezően választható tárgyak – Rendszeres sáv [1]; Kutatások a nevelésszociológiában; Német nyelvi alapozó [1, 2, 3]; Nevelésméleti-történeti alapok; Ókori és középkori egyháztörténet alapvonalai; Oktatásstatisztikai elemzések; Ószövetségi bevezetés [1, 2]; Ószövetségi bibliai teológia [1, 2]; Pedagógiai programfejlesztés; Rendszeres teológiai szigorlat; Szabadon választható tárgyak 1 [1, 2, 3]; Szakdolgozat [1, 2]; Teológiai enciklopédia; Újszövetségi bevezetés [1, 2]; XIX-XX. századi egyháztörténet [1, 2]
1.4. a pedagógiai folyamat tervezése területén	
1.4.1. Ismeretek	A nevelés szociálpszichológiája; A tanári pálya komplex kérdései; A tanulásmódszertan pszichológiája; A tanulói személyiség megismerése; Didaktika; Kollégiumi nevelés és lelkigondozás [1, 2]; Pedagógiai folyamat [1, 2]; Pedagógiai programfejlesztés; Portfólió; Szabadon választható tárgyak 1 [1, 2, 3]
1.4.2. Képességek	A tanulásmódszertan pszichológiája; Didaktika; IKT az oktatásban; Kollégiumi gyakorlatkísérő szeminárium; Ószövetségi bibliai teológia [1, 2]; Pedagógiai programfejlesztés; Portfólió; Szabadon választható tárgyak 1 [1, 2, 3]; Szabadon választható tárgyak 2 [1, 2, 3, 4]; Tanári mesterség
1.4.3. Attitűdök	A nevelés szociálpszichológiája; A tanulásmódszertan pszichológiája; Csoportlélektan; Kollégiumi nevelés és lelkigondozás [1, 2]; Pedagógiai programfejlesztés; Szabadon választható tárgyak 2 [1, 2, 3, 4]; Tanári mesterség; Társadalompedagógia; Vallási szocializáció és valláslélektan [1, 2]; Valláspedagógia; Vallástörténet
1.5. a tanulás támogatása, szervezése és irányítása területén	
1.5.1. Ismeretek	A nevelés pszichológiai alapjai 1.; A nevelés pszichológiai alapjai 2.; A tanulásmódszertan pszichológiája; Általános iskolai gyakorlatkísérő szeminárium; Bevezetés a pszichológiába; Bibliaismeret [1, 2]; Csoportlélektan; Iskolai tehetséggondozás; Katechetika [1, 2]; Kollégiumi nevelés és lelkigondozás [1, 2]; Középsiskolai gyakorlatkísérő szeminárium; Pszichológia; Szakmódszertan-A [1, 2]; Szakmódszertan-K [1, 2]; Tanári mesterség; Tanulási nehézségek
1.5.2. Képességek	A nevelő személyiségfejlődése; Bevezetés a pszichológiába; IKT az oktatásban; Iskolai tehetséggondozás; Modern irányzatok a pedagógiában; Nevelésszociológia; Pszichológia; Szabadon választható tárgyak 2 [1, 2, 3, 4]; Tanulási nehézségek; Vallási szocializáció és valláslélektan [1, 2]; Valláspedagógia; Vallástörténet
1.5.3. Attitűdök	A nevelő személyiségfejlődése; A tanulásmódszertan pszichológiája; Bevezetés a pszichológiába; Didaktika; IKT az oktatásban; Iskolai tehetséggondozás; Kollégiumi nevelés és lelkigondozás [1, 2]; Ószövetségi bibliai teológia [1, 2]; Portfólió; Pszichológia; Tanári mesterség; Tanulási nehézségek
1.6. a pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén	
1.6.1. Ismeretek	Kutatások a nevelésszociológiában; Oktatásstatisztikai elemzések; Pedagógiai folyamat [1, 2]

1.6.2. Képességek	A nevelés szociálpszichológiája; A tanárjelölt személyiségfejlesztése; Kollégiumi gyakorlatkísérő szeminárium; Kutatások a nevelésszociológiában; Nevelésszociológia; Oktatásstatisztikai elemzések; Pedagógiai folyamat [1, 2]; Vallási szocializáció és valláslélektan [1, 2]; Valláspedagógia
1.6.3. Attitűdök	Iskolai tehetséggondozás; Pedagógiai folyamat [1, 2]; Szabadon választható tárgyak 2 [1, 2, 3, 4]
1.7. a kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén	
1.7.1. Ismeretek	A különleges bánásmód pedagógiája; A nevelés pszichológiai alapjai 1.; A tanári pálya komplex kérdései; Bevezetés a pszichológiába; Egészségtan; Gyermekvédelem; Iskolai mentálhigiéné; Kollégiumi gyakorlatkísérő szeminárium; Közoktatás és dropprevenció; Kutatások a nevelésszociológiában; Nevelésszociológia; Oktatásstatisztikai elemzések; Pszichológia; Szabadon választható tárgyak 1 [1, 2, 3]; Tanári mesterség
1.7.2. Képességek	A nevelés pszichológiai alapjai 2.; A tanári pálya komplex kérdései; Általános iskolai gyakorlatkísérő szeminárium; Bevezetés a pszichológiába; Egészségtan; Kollégiumi gyakorlatkísérő szeminárium; Középiszkolai gyakorlatkísérő szeminárium; Kutatások a nevelésszociológiában; Nevelésszociológia; Oktatásstatisztikai elemzések; Portfólió; Pszichológia; Szabadon választható tárgyak 1 [1, 2, 3]; Szakdolgozat [1, 2]; Szakmódszertan-A [1, 2]; Szakmódszertan-K [1, 2]
1.7.3. Attitűdök	A kommunikáció elmélete és gyakorlata; A különleges bánásmód pedagógiája; A nevelés pszichológiai alapjai 1.; A tanári pálya komplex kérdései; Bevezetés a pszichológiába; Egészségtan; Gyermekvédelem; Iskolai mentálhigiéné; Katechetika [1, 2]; Kollégiumi gyakorlatkísérő szeminárium; Közoktatás és dropprevenció; Kutatások a nevelésszociológiában; Liturgia; Nevelésszociológia; Oktatási rendszerek az EU-ban; Oktatásstatisztikai elemzések; Portfólió; Pszichológia; Szakdolgozat [1, 2]; Vallási szocializáció és valláslélektan [1, 2]; Valláspedagógia
1.8. az autonómia és a felelősségvállalás területén	
A cigányság hitvilága. Hiedelmek, népi vallásosság, vallásgyakorlat; A felvilágosodás korának egyháztörténete; A kommunikáció elmélete és gyakorlata; A különleges bánásmód pedagógiája; A nevelés pszichológiai alapjai 1.; A nevelés pszichológiai alapjai 2.; A nevelés szociálpszichológiája; A nevelő személyiségfejlődése; A tanári pálya komplex kérdései; A tanárjelölt személyiségfejlesztése; A tanulásmódszertan pszichológiája; A tanulói személyiség megismerése; A teológiai kutatás módszertana; Általános iskolai gyakorlatkísérő szeminárium; Angol nyelvi alapozó [1, 2, 3]; Bevezetés a pszichológiába; Bibliai kortörténet [1, 2]; Bibliai szövegelemzés; Bibliaismeret [1, 2]; Bibliikus szigorlat; Csoportlélektan; Didaktika; Dogmatika [1, 2]; Egészségtan; Egyházi ének [1, 2]; Egyházismeret; Etika [1, 2]; Etika prolegomena; Etikatörténet; Felekezetiismeret; Filozófiatörténet; Gyermek- és ifjúsági énekek [1, 2]; Gyermekvédelem; Hitoktatói szigorlat; Hitvallásismeret [1, 2]; IKT az oktatásban; Iskolai mentálhigiéné; Iskolai tehetséggondozás; Katechetika [1, 2]; Kollégiumi gyakorlatkísérő szeminárium; Kollégiumi nevelés és lelkigondozás [1, 2]; Kora újkori egyháztörténet [1, 2]; Kötelezően választható tárgyak – Bibliikus sáv 1.; Kötelezően választható tárgyak – Gyakorlati sáv [1-2]; Kötelezően választható tárgyak – Rendszeres sáv [1]; Középiszkolai gyakorlatkísérő szeminárium; Közoktatás és dropprevenció; Kutatások a nevelésszociológiában; Liturgia; Modern irányzatok a pedagógiában; Német nyelvi alapozó [1, 2, 3]; Neveléseméleti-történeti alapok; Nevelésszociológia; Ókori és középkori egyháztörténet alapvonalai; Oktatási rendszerek az EU-ban; Oktatásstatisztikai elemzések; Ószövetségi bevezetés [1, 2]; Ószövetségi bibliai teológia [1, 2]; Pedagógiai folyamat [1, 2]; Pedagógiai programfejlesztés; Portfólió; Pszichológia; Rendszeres teológiai szigorlat; Romológia [1, 2]; Szabadon választható tárgyak 1 [1, 2, 3]; Szabadon választható tárgyak 2 [1, 2, 3, 4]; Szakdolgozat [1,	

2]; Szakmódszertan-A [1, 2]; Szakmódszertan-K [1, 2]; Tanári mesterség; Tanulási nehézségek; Társadalompedagógia; Teológiai enciklopédia; Testnevelés [1, 2, 3]; Újszövetségi bevezetés [1, 2]; Újszövetségi bibliai teológia [1, 2]; Vallási szocializáció és valláslélektan [1, 2]; Valláspedagógia; Vallástörténet; XIX-XX. századi egyháztörténet [1, 2]

Hogyan vizsgálják a kompetencia-fejlesztés eredményességét?

A Minőségbiztosítási Szabályzat kidolgozott eljárásokkal rendelkezik arra vonatkozóan, hogy a volt hallgatóink munkaerőpiaci helytállását mérje, illetve a képzés során végzett kompetencia-fejlesztés hatékonyságáról a végkimenet vonatkozásában visszajelzéseket kapjon.

Ilyen eszköz a záróvizsgán a vizsgabizottságtól kért visszajelzés, az összefüggő szakmai gyakorlat helyszínéről bekért ajánlás, illetve anonim elégedettségi felmérés, valamint a munkáltatók között végzett rendszeres felmérések, illetve szabályzatilag nem rögzített egyeztetések, fórumbeszélések (lásd a Minőségbiztosítási Szabályzat alábbi fejezeteit: a szakmai gyakorlaton nyújtott hallgatói teljesítmények értékelése, a záróvizsgán nyújtott hallgatói teljesítmények értékelése, a végzett hallgatókat foglalkoztató munkáltatók elégedettségének mérése). A kapott adatokat az intézményi mintatanterv fejlesztése során tudjuk figyelembe venni.

További fontos eszköze a hallgatók kompetencia-fejlődése nyomon követésének az évfolyam-felelősi/mentortanári rendszer. Ez azt jelenti, hogy minden hallgató egy évfolyamközösség tagja, amelyet általában két oktató vezet. Az évfolyam rendszeresen, zömében heti rendszerességgel találkozik, közös programokat, évfolyam-kirándulásokat, gyülekezeti kiszállásokat, csendes hétvégéket szervez. Ezek az alkalmak minden szak hallgatói számára elérhetőek. Ez a kötetlen emberi kapcsolatok kialakulásának kedvező gyakorlat nagyban elősegíti a pályaválasztás iránti motiváció fenntartását, a pozitív példák és elvek átadását, a személyes életúti nehézségek feldolgozását, illetve a kompetencia-fejlesztés eredményességének folyamatos intézményi nyomon követését.

S végül, a hitéleti szakok többségének, így a hittanár–nevelő szaknak is sajátossága, hogy a hallgatók minden tanév tavaszi félévében minősítési eljáráson esnek át. Az eljárást a Teológiai Intézet oktatóiból és a fenntartó egyházkerület küldöttjéből álló Minősítő Bizottság folytatja le annak érdekében, hogy meggyőződhessen arról, hogy a hallgató:

- hitbeli felfogása és magatartása a Szentírás, valamint református hitvallásaink alapján áll,
- az MRE Zsinatának tanbeli és etikai állásfoglalásait magára nézve kötelezőnek fogadja el,
- alkalmas a tanulmányi idő alatt rá váró lelkipásztori, illetve hitoktatói, hittanár-nevelői és kántori jellegű feladatok ellátására,
- a jövőben alkalmas lelki vezetője lehet a rábízott gyülekezeteknek, illetve a hitoktatásban részt vevő gyermekeknek és fiataloknak.

A Minősítő Bizottság a hallgató adott tanévi tanulmányi eredményeit összesítő táblázat, anyaggyülekezete lelkipásztorának írásbeli véleménye, az évfolyamfelelősök, végzős lelkész szakirányú hallgatóknál pedig a szakoktató lelkész nyilatkozata és a Minősítő Bizottság tagjainak észrevételei alapján vizsgálja meg a hallgató tanulmányi előmenetelét, közösségi tevékenységét és életvitelét. Ez az eljárás lehetővé teszi a hallgatók kompetenciái fejlődésének folyamatos nyomon követését. A „nem megfelelt” minősítést kapott hallgató egyházi alkalmazotti szakon nem folytathatja tovább a tanulmányait.

2.6. A képzés eredményessége, a hallgatói létszámadatok

Jelentkezési, felvételi és végzési adatok alapján

teljes idejű képzésben (nappali)

tanév	jelentkezők száma	felvételi keret (tervezett felvétel)	felvettek száma		felvételi ponthatár (áll. fin./ önkts.) /ha releváns/	a képzési idő alatt diplomát szerzők száma
			állami finansz.	önköltséges		
2015/16	2	30	2	-	330	2
2016/17	5	30	5	-	320	1 (nem releváns)
2017/18	-	-	-	-	-	-
2018/19	3	30	1	-	300	-

A táblázat adatainak szöveges elemzése

A hittanár–nevelőtanár szak képzési létszámai nappali tagozaton nem magasak. Nappali tagozaton 2016-ban a jelenlegi legnagyobb csoport indult, ez öt főből áll. 2017-ben egy hallgató sem iratkozott be nappali tagozatra (felvételt ketten nyertek), 2018-ban egy hallgató kezdte meg tanulmányait a képzésen. A DRHE-n a hitéleti szakok között egyértelmű a lelkész szak dominanciája. Ez összefügg a pályaaorientációval, a pályáiv elképzeléssel, és hitéleti képzésről lévén szó, a személyes elhívással is. Arra is volt példa, hogy egy tehetséges hallgató a vallástanárképzésről menet közben lelkész szakra váltott. A nappali tagozatos hallgatók szemében a vallástanár képzés ideálisan a lelkész szak kiegészítőjének tűnik, ebből következik az, hogy a lelkész szakon végzett hallgatók nagy számban jelentkeznek levelező tagozatra. A DRHE ezeket a szempontokat mérlegelve döntött a vallástanárképzésben a szakpáros képzések hirdetése mellett; de támogatjuk a részidejű képzéseket, s elkötelezettségünk változatlanul fennáll a hagyományos, hittanár-nevelő képzés mellett is.

részidejű képzésben (esti, levelező, távoktatás) együtt

tanév	jelentkezők száma	felvételi keret (tervezett felvétel)	felvettek száma		felvételi ponthatár (áll. fin./ önkts.) /ha releváns/	a képzési idő alatt diplomát szerzők száma
			állami finansz.	önköltséges		
2015/16	-	-	-	-	-	-
2016/17	-	-	-	-	-	-
2017/18	19	30	5	14	70	6
2018/19	21	30	9	12	65	nem releváns

A táblázat adatainak szöveges elemzése

Levelező képzésben a nappali tagozatos létszámnál lényegesen nagyobb a hallgatók száma. 2017 őszén 18-an kezdték meg tanulmányaikat, ők korábban megszerzett felsőfokú végzettségre épülő, rövidített képzésben vesznek részt, legtöbbször lelkészi képzettségük mellé kívánnak vallástanári diplomát szerezni. 2018-ban ehhez a csoporthoz hasonlóak az adatok, 28 fő iratkozott be.

Érdeemes megjegyezni, hogy ez a tendencia nem új. A korábbi MA képzésben nappali tagozaton évente 1-2 fő kezdte meg tanulmányait, a levelező képzés ennél népszerűbb volt, 2013 tekinthető a legsikeresebb évnak, ekkor 34 hallgató iratkozott be. Ezt követően három, illetve öt fő kezdte meg tanulmányait MA képzésben, itt utoljára 2016-ban volt beiskolázás, 20 fővel.

nyelvismeret (államilag elismert nyelvvizsgák alapján, nappali tagozaton)

tanév	nappalira felvettek közül a felvételtörvény szerinti nyelvvizsgája volt		a nyelvvizsga hiánya miatt közvetlenül a záróvizsga után nem kapott diplomát	
	fő	%	fő	%
2015/16	2	100	-	-
2016/17	4	80	-	-
2017/18	-	-	-	-
2018/19	0	0	-	-

A táblázat adatainak szöveges elemzése

Nyelvvizsgahiány miatt nem vehette át diplomáját 2016-ban egy fő (tíz végzettből), 2017-ben pedig három fő (nyolc végzettből).

Intézményünk a szakon (ahogy minden, nem felsőfokú végzettségre épülő szakján) hallgatóinak kötelezően választható tantárgyként kínál 3 félév általános nyelvi alapozó képzést, amelynek célja a diplomához szükséges nyelvvizsgára való felkészülés támogatása.

Bár a nyelvvizsga hiányában ki nem adott diplomák számaránya országos viszonylatban nem kiemelkedő, a statisztikai adatok ismeretében a legutóbbi akkreditáció óta szigorítottuk a nyelvi képzés alóli mentesülés szabályait (TVSZ 20. §). Így 2017 szeptembere óta a külföldön, nem német vagy angol képzési nyelvű intézményben szerzett érettségi bizonyítvány nem mentesít a nyelvi kurzusok teljesítése alól.

További fontos eszköze a hallgatók jobb nyelvi felkészülésének, hogy egyetemünk a Nemzeti felsőoktatási törvény előírásának megfelelően, valamennyi szakán a diploma megszerzéséhez szükséges kreditszám 10%-ának teljesítését idegen nyelven is lehetővé teszi a hallgatóknak. Ennek érdekében intézményünk minden tavaszi félévben egy 67 kreditet tartalmazó tantárgycsomagból hirdet meg 20-30 kreditnyi tantárgyat a szakok kötelező, kötelezően választható, illetve szabadon választható tantárgyaiból. A kurzusok beindulásának minimális hallgatói létszáma e tárgyak esetében nem 5, hanem 3 fő. Ezt a rendszert a legutóbbi akkreditáció óta dolgoztuk ki, és 2017 tavaszán vezettük be. A hallgatókat pedig e kurzusok felvételére azzal is motiváljuk, hogy pályázatok elbírálása, ösztöndíjak odaítélése esetén az így szerzett krediteket többletponttal jutalmazzuk.

S végül a nyelvvizsga megszerzésének további támogatását jelenti az, hogy a Romológia Tanszék 2017 óta a cigány nyelvből is hirdet szabadon választható kurzusokat.

3. Minőségbiztosítás, minőségfejlesztés rendszere és eredményei

3.1. A szak „gazdája”, menedzselése

A feladatok és hatáskörök feltüntetésével

A DRHE valamennyi szakjához, szakirányához és képzéséhez tartozik *szak- szakirány- és képzésfelelős*, akinek az adott szak minőségbiztosítási felügyelete, fejlesztése, folyamatos tartalmi és módszertani korszerűsítése a feladata. A felelősöknek eleget kell tenniük a MAB által támasztott követelményeknek, valamint a DRHE Szervezeti és Működési Szabályzatában rögzített szakmai előírásoknak.

A szakfelelős minőségbiztosítással kapcsolatos feladatai a felelősségi körébe tartozó szak vonatkozásában:

- a) a KKK teljesülésének és az akkreditációs követelményeinek való folyamatos megfelelés felügyelete, javaslattétel a képzési program fejlesztésére,
- b) a szakmai gyakorlóléhelyek és a felkért szakoktatók előzetes szakmai véleményezése,
- c) a felkért külső óraadók személyének előzetes szakmai véleményezése,
- d) a mintatanterv, képzési program módosítására vonatkozó indítványok előzetes véleményezése, felkérés szerint annak előkészítése,
- e) a tanulmányi tájékoztató anyagának, az intézményi tájékoztatók, brossúrák, honlapoldalak adott szakra vonatkozó leírásainak folyamatos korszerűsítése, módosításuk kezdeményezése,
- f) a KKK-ban előírt szakmai gyakorlaton nyújtott hallgatói teljesítmények felmérésében a minőségügyi referens munkájának támogatása,
- g) a szakot népszerűsítő kampányokban, kiszállásokban, nyílt napokon való részvétel,
- h) az elégedettségi felméréseknek a szak vonatkozásában történő összegző kiértékelése,
- i) a szakjelentés összeállítása és betérjesztése.

A szakfelelőst az adott szak képzési programjának és szakmai gyakorlatainak tartalmi és személyi elemeit érintő valamely kérdés megtárgyalása esetén a Tanulmányi Bizottság és a Szenátus ülésére tanácskozási joggal meg kell hívni. A szakmai gyakorlóléhelyek, valamint a szakoktatók kiválasztása során az intézetvezető köteles előzetesen kikérni a szakfelelős állásfoglalását.

A szak minden tantárgyához tartozik felelős, akinek a tantárgy fejlesztésének, oktatásának közvetlen szakmai felügyelete, a tantárgyi program folyamatos tartalmi és módszertani korszerűsítése, új képzési program indítása esetén a tantárgyi programok, tantárgyleírások kidolgozása a feladata. A *tantárgyfelelősnek* eleget kell tennie a MAB által támasztott követelményeknek, valamint a DRHE Szervezeti és Működési Szabályzatában rögzített szakmai előírásoknak.

A tantárgyfelelős az általa felügyelt tantárgy oktatása és/vagy számonkérése során szerzett személyes tapasztalatai, az adott tantárgy oktatóinak véleménye, a hallgatói elégedettségi felmérések eredménye, az adott tantárgy vizsgaeredményeiről készített kimutatások, valamint az adott tudományterületen elért legújabb eredmények fényében folyamatosan felülvizsgálja az adott tantárgy leírását, és szükség szerint korszerűsíti azt. Amennyiben a tantárgyfejlesztés a tanterv módosításával valósítható csak meg (heti óraszám-, illetve kreditoptimalizálás), kezdeményezi a szakfelelősnél a tanterv módosítását.

A szak felelőse a szakon meghatározó oktatói szerepet tölt be, az általa tárgyfelelősként jegyzett és oktatott tárgyak végigkísérik a belépő hallgatókat. A hallgatói ciklusban meghatározó első négy szemeszterben kötelező teológiai tárgyakat oktat (Bibliaismeret [1–2], Bibliai kortörténet [1–2]), ezen kívül Vallástörténetet, valamint a Bibliikus szigorlat letétele után Ószövetségi bibliai teológiát [1–2] tanít. A szakfelelős kiterjedt, a szak szempontjából releváns publikációs tevékenységet folytat, tudományos publikációi magyar és angol nyelven jelennek meg, több műve a fentebb felsorolt tárgyak esetében kötelező/ajánlott irodalomként szerepel. Ismeretterjesztő publikációinak köre is kiterjedt (<100 cikk), ami azért is fontos, mivel a végzett vallástanárok elsősorban közoktatásban tanuló diákok képzésére fókuszálnak. A szakfelelős tudományos munkájának részletesebb bemutatása: lásd 1.3 alatt.

3.2. **Belső, rendszeres minőségbiztosítás**

Végeznek-e a szakon belső, rendszeres, szervezett minőségbiztosítási tevékenységet?
(minőségbiztosítási felelős(ök)? bizottság?)?

A képzési szolgáltatások folyamatos fejlesztése céljából egyetemünkön – valamennyi szak vonatkozásában – kétévente áttekintő jelentés készül. A szakjelentés az alábbi területekre terjed ki:

- a) jelentkezési és felvételi adatok, azok változásának iránya, tendenciái,
- b) a Neptun egységes elektronikus tanulmányi rendszer adatai,
- c) a hallgatói elégedettség, az elégedettségi felmérések és a szak hallgatóinak hallgatói fórumán szerzett tapasztalatok alapján,
- d) tehetséggondozás (versenyeredmények, TDK),
- e) a záróvizsgák tapasztalatai,
- f) végzett hallgatók elégedettségi felmérése(i) és egyéb pályakövetési információk,
- g) a szak oktatóinak helyzetértékelése, a szakra vonatkozó, a szak oktatói bevonásával készített C-SWOT analízis alapján.

A szakjelentést a szakfelelős értékelő záradékkal látja el, amelyben nyilatkozik arról, hogy véleménye szerint

- a) az adott szak vagy képzés a vizsgálat időpontjában megfelel-e az akkreditációs követelményeknek,
- b) a szak vonatkozásában időarányosan megvalósulnak-e az intézményfejlesztési célok és akciótervek,
- c) melyek azok a területek, ahol szerinte minőségbiztosítási beavatkozásra van szükség.

A szakjelentések elkészítése során tehát a szakfelelős a minőségbiztosítási rendszer működésében részt vevők széles körének az eredményeivel dolgozik, s az adatok biztosítása a szakjelentések számára olyan kontrollpont, amely valamennyi érintett fél összehangolt, eredményes munkáját feltételezi.

A szakjelentés eszközt a legutóbbi akkreditáció során kapott javaslatként vezette be intézményünk, és először azt 2018 júniusában készítettük el. Az első jelentések az új Intézményfejlesztési Terv (2019–2023) fontos forrásszövegei.

A szakjelentés – mint minőségbiztosítási eszköz – a Minőségbiztosítási Szabályzatban le szabályozott egységes minőségbiztosítási és -fejlesztési rendszer része, amelynek több felelőse és szereplője is bekapcsolódik a szakok fejlesztésébe. Így kiemelt szerepe van az intézményi minőségügyi referensnek (MBSZ 17. §), a tantárgyfelelősöknek (MBSZ 20. §), a Minőségbiztosítási és Értékelési Bizottságnak (MBSZ 16. §), valamint a rektornak, az oktatási rektorhelyettesnek és a Szenátusnak is (MBSZ 14–15. és 15B §). A szakfejlesztésre vonatkozó szenátusi előterjesztéseket a Vezetői Értekezlet és a Tanulmányi Bizottság is előzetesen véleményezi, a hitéleti szakok vonatkozásában, így a hittanár-nevelőtanár vonatkozásában is, ezt a Teológiai Intézet oktatói értekezlete is minden esetben megteszi.

Hogyan biztosítják és fejlesztik a képzés minőségét:

a bemenet körében: oktatók alkalmazása, hallgatók *(pl. tudásszint felmérés)*

Oktatók:

A legutóbbi intézményfejlesztési tervünkben stratégiai akcióként vállaltuk, hogy az oktatói követelményrendszerben (SzMSz) rögzítjük az egyes oktatói munkakörök betöltésének és az abban való továbbfoglalkoztatásnak a tudománymetrikai és egyéb szakmai kritériumait. Így minden oktatói munkakör esetében rögzítettük, hogy milyen típusú publikációból hány darabot kell telje-

síteni egy minősítési ciklus ideje alatt, illetve milyen tevékenységet és aktivitást várunk el az oktatótól a tehetséggondozás, a nemzetközi kapcsolatok ápolása vagy a tudományos közéleti szerepvállalás terén. Az oktatók minden tanév végén – egy űrlap kitöltésével – munkájukról jelentést tesznek, s ebben e feltételek teljesülését is igazolniuk kell. A jelentésüket a közvetlen munkahelyi felettesük véleményező záradékkal látja el, és azt – 2020 nyarától – majd a rektor is véleményezi.

Ezeket a kritériumokat az oktatói pályázatok elbírálása (előléptetések), valamint a határozott idejű szerződések meghosszabbítása esetén is mérlegelik a véleményalkotó fórumok. Szerződés-hosszabbítások és előléptetések esetén a Minőségbiztosítási és Értékelési Bizottság a támogató határozatát az oktatói munka hallgatói véleményezése eredményének megismerése után hozza meg.

Hallgatók:

A hallgatók felvétele során intézményünk egyetlen szakon sem végez tudásfelmérést, mert a felvételi pontok kiszámítása a középiskolai teljesítmény, illetve az érettségi vizsga eredménye alapján történik. Ugyanakkor a hitéleti szakokon a jelentkezők pályaalakmassági vizsgálaton esnek át, amely, a választott pálya iránti elhivatottság és az egyházi kötődés felmérése után, kiterjed a foglalkozáskészség, a nyelvhelyesség, a beszédkészség, illetve zenei hallás és énektudás felmérésére is. A hittanár-nevelőtanár szak esetében ez az eljárás a jelentkezők tanári pályaalakmassági vizsgáját is magában foglalja.

A legutóbbi akkreditáció óta vezettük be szakjainkon a *belépő hallgatók pályamotivációjának* felmérését. Ez egy kérdőíves, anonim adatfelvétel, amellyel felmérjük a belépő hallgatók intézményi és pályaválasztási motivációit, tanulmányi elkötelezettségét és jövőterveit, szabadidős szokásait, szülői háttérét, nem hitéleti szakosok esetén a vallásos kötődést. A felmérés célja, hogy a meglévő motivációs és érdeklődési motívumokra építve további, a hallgatók számára érdeklődésre számot tartó programokkal lehessen színesíteni az egyetemi életet. A tanulmányi elkötelezettség felmérésével beazonosíthatóvá válhatnak olyan bizonytalansági tényezők, amelyekre tréningek vagy mentálhigiénés tanácsadás formájában lehet segítséget nyújtani a hallgatók számára, mielőtt ezek a képzés elhagyását eredményeznék. A demográfiai, a vallási kötődésre, korábbi középiskola fenntartójára vonatkozó adatok jó alapot szolgáltatnak az intézmény számára, hogy milyen hallgatók számára vonzó az intézmény kínálata. Ezek az adatok – kiegészítve az intézményválasztási és pályaválasztási motiváció feltérképezésével – hozzájárulhatnak az egyetem felvételi toborzásának sikerességéhez is. A felmérést a sikeres záróvizsgát tett hallgatók körében is meg kívánjuk majd ismételni, közvetlenül a záróvizsgát követően, hogy lássuk: az egyetemi tanulmányaik ideje alatt pályamotivációjuk milyen irányban változott. Az elsőévesek pályamotivációs felmérését 2018 őszén folytattuk le először, online formában, amelyben anonim módon tudtak választ adni kérdéseinkre. A hitéleti képzés esetén a kitöltők több mint fele számára nem ez jelenti az első felsőoktatási tapasztalatot. Körülbelül kétharmaduk egyházi középiskolában érettségizett, döntő többségük gimnáziumi osztályban. Az intézményválasztási motivációjukra vonatkozó kérdés kapcsán a legnagyobb arányban az egyetem jó híre és egyedi képzési profilja szerepelt, de megjelenik az okok között a lelkeszi ajánlás, a saját tapasztalat is. A felvételi mind az intézmény, mind a szakválasztás tekintetében döntő többségében megfelelt a hallgatók korábbi elvárásainak. A szakválasztás legfontosabb tényezői között kiemelkedik az elhivatottság, a tudás továbbgyarapításának szándéka, valamint annak az igénye, hogy a hallgató azzal foglalkozhasson, amit szeret. A szülők körülbelül harmada rendelkezik érettségénél magasabb végzettséggel; a hallgatók közel háromnegyedét anyagilag támogatja a családja.

Ugyancsak új, és a tehetséggondozáshoz kapcsolódó kezdeményezés, hogy 2016 óta minden tanév kezdetén kétfordulós *tehetségmérést* végzünk (Raven és Renzulli–Hartmann), amely a belépő első évfolyamban szűri a magas intelligenciával és kiemelkedő tehetséggel rendelkező hallgatókat. A mérést követően célzottan történhet meg a kiválogatott hallgatók integrálása az intézmény tehetséggondozó programjába, ezzel megnövelhető a tehetségek kibontakoztatására fordítható idő, s így a tehetséggondozás hatékonysága is.

az oktatási-tanulási folyamatban: oktatók működése (OMHV), hallgatók előrehaladása, eszköz- és infrastrukturális ellátottság biztosítása, fejlesztése:

A legutóbbi intézményfejlesztési tervünkben stratégiai akcióként vállaltuk, hogy az oktatói követelményrendszerben (SzMSz) rögzítjük az egyes oktatói munkakörök betöltésének, és az abban való továbbfoglalkoztatásnak a tudománymetrikai és egyéb szakmai kritériumait. Így minden oktatói munkakör esetében rögzítettük, hogy milyen típusú publikációból hány darabot kell teljesíteni egy minősítési ciklus ideje alatt, illetve milyen tevékenységet és aktivitást várunk el az oktatótól a tehetséggondozás, a nemzetközi kapcsolatok ápolása vagy a tudományos közéleti szerepvállalás terén. Az oktatók minden tanév végén – egy űrlap kitöltésével – munkájukról jelentést tesznek, s ebben e feltételek teljesülését is igazolniuk kell. A jelentésüket a közvetlen munkahelyi felettesük véleményező záradékkal látja el, és azt – 2020 nyarától – majd a rektor is véleményezi.

Az oktatók működésével kapcsolatos hallgatói elégedettséget az Oktatói Munka Hallgatói Véleményezésének (OMHV) rendszerével tudjuk mérni. A korábbi, kézzel kitöltendő elégedettségi kérdőívek helyett a Neptun elektronikus tanulmányi rendszeren keresztül digitális formában kérjük be minden félév után, valamennyi tantárgy vonatkozásában a véleményüket. Így az utóbbi két félévben jelentősen (több, mint 95%-ra) javult a véleménynyilvánítási hajlandóság, s így az eredmények is sokkal reprezentatívabbakká váltak. Az oktató írásos kimutatást kap a hallgatók véleményéről minden tantárgy vonatkozásában, de a kapott eredményeket össze tudja hasonlítani saját, az adott félévben hirdetett tárgyainak, saját intézete oktatóinak, valamint az egyetem valamennyi oktatójának átlagával is. Az eredmény részben titkos, azt csak az oktató tanszékvezetője és a rektor ismerheti. Azt látjuk, hogy több kolléga esetében a hallgatói elégedettség évről évre javul – az oktatók nyilván „reagálnak” a kapott észrevételekre és törekszenek a magasabb értékelésekre. Az eredmények intézményi összesítését a honlapunkon nyilvánosságra hozzuk, az oktatói előléptetések, illetve szerződés hosszabbítások során az illetékes szenátusi bizottság az OMHV eredményét az adott oktató vonatkozásában több évre visszamenőleg mindig megismeri, és az intézeti/intézményi átlaghoz való viszonyon felül, a több félév alapján kirajzolódó tendenciát is figyeli.

a képzési kimeneteket (*learning outcomes*) illetően:

Végeznek-e a szak működésére vonatkozó rendszeres felméréseket a következők körében?
oktatók -- hallgatók -- végzett hallgatók -- felhasználók, munkaerőpiac -- egyéb:

Ha igen, válaszaikat részletezzék.

Mi történik a válaszokkal, hogyan hasznosítják azokat? (*Ha szükséges, típusonként részletezve.*)

Intézményünk a Minőségbiztosítási Szabályzatában rögzítettek szerint rendszeres végez elégedettségi felméréseket az oktatók, a nem oktatói alkalmazottak és a hallgatók között az egyetemmel szembeni elvárásaik, a DRHE oktatási és oktatásszervezési tevékenységével kapcsolatos elégedettségük, illetve ezek változásának értékelése céljából; a felmérés az oktatók és a nem oktató alkalmazottak esetében az intézményi vezetéssel, valamint a minőségbiztosítási rendszer hatékonyságával kapcsolatos elégedettségre is kitér. A felmérések eredményeit az érintettekkel alkalmazotti, illetve hallgatói értekezleten ismertetjük, megadva a lehetőséget az eredmények kommentálására, részletesebb kifejtésére. Az eredményeket a szakfelelős a szakjelentésbe, az intézményvezetés pedig a minőségfejlesztési jelentésekbe, illetve stratégiai terveibe, mint pl. az intézményfejlesztési tervbe építi be.

Egyetemünk szintén rendszeresen végez elégedettségi felmérést, hogy valamennyi képzési program vonatkozásában feltárja, egykori hallgatói mit gondolnak oklevelük munkaerőpiaci értékéről, az intézményünkben megszerzett kompetenciák hasznosságáról, az egyes részterületi képzések gyakorlati hasznosíthatóságáról, valamint személyes karrierlehetőségeikről. Az eredményeket a szakfelelős a szakjelentésbe, az intézményvezetés pedig a minőségfejlesztési jelentésekbe, illetve stratégiai terveibe, mint pl. az intézményfejlesztési tervbe építi be.

S végül, az egyetem a volt hallgatók oklevele munkaerőpiaci értékének megítélése céljából a mun-

kálatatók véleményét is igyekszik elégedettségi felmérésekkel rendszeresen mérni és értékelni. Ez utóbbi eljárás esetében a legnehezebb statisztikailag releváns eredményekhez jutni, ezért itt a szabályzatilag rögzített, formális eljárás mellett felértékelődnek a fenntartó egyházkerület, mint legfőbb foglalkoztató vezetőségével, valamint az esperesi karral folytatott egyeztetések, közös munkaértekezletek, az egyházmegyei és egyházkerületi közgyűléseken folytatott informális megbeszélések.

Legutóbbi intézményfejlesztési tervünk egyik fontos vállalása volt, hogy a közoktatási intézményekkel javítjuk a kapcsolatainkat; ennek keretében minden tanévben egyeztető fórumra hívjuk a tiszántúli, egyházi fenntartású közoktatási intézmények vezetőit és vezető vallásánárait. Ezek a fórumok is hasznos információkkal látnak el bennünket az iskolák aktuális igényeiről.

3.3. Diplomás pályakövető rendszer (DPR)

a végzetek elhelyezkedésének követése, a rendelkezésre álló adatok és elemzésük

A képzési szolgáltatások folyamatos fejlesztése céljából a DRHE rendszeresen méri és értékeli egykori hallgatóinak az oklevelük munkaerőpiaci értékéről, karrierlehetőségeiről kialakult véleményét. A mérések és értékelések eredményét figyelembe kell venni a DRHE képzési stratégiájának előkészítésekor, szakok létesítésekor és indításakor, tantervek és képzési tervek meghatározásakor, módosításakor.

A kérdőíves felmérés a képzés három szakaszában történik. Elsőként a belépő hallgatók pályamotivációjának felméréssel kezdődik a vizsgálat, másodikként a felmérés a sikeres záróvizsgát tett hallgatók körében, közvetlenül a záróvizsgát követően, végül a végzést követő első, harmadik és ötödik, lelkész szak esetében további egyéb években. A kérdőívek mintáit a Minőségbiztosítási Szabályzat mellékletei rögzítik. Egyetemünk az intézményi kérdőívek kidolgozaskor figyelembe vette az országos Diplomás Pályakövető Program ajánlásait és az ott meghatározott kérdéseket.

A végzett hallgatók pályakövetésének elősegítése érdekében intézményünk – valamennyi szakja vonatkozásában – alumni rendszert működtet. Az intézményi alumni rendszer – mind elektronikus, mint hagyományos – szolgáltatásai révén biztosítja a DRHE és volt hallgatói között a kapcsolattartást, segít fenntartani a végzett hallgatókban az intézményhez kötődés, egymás között pedig az összetartozás érzését. Az intézményi alumni rendszer elektronikus szolgáltatásaival biztosítja a végzett hallgatók pályakövető vizsgálatához szükséges adatok és információk jelentős részét, valamint az időszakos adatgyűjtések egyszerű, költséghatékony lebonyolítását.

Az intézmény az alumni rendszer keretében a tagok nyilatkozatai alapján, az általuk szolgáltatott adatok felhasználásával nyilvántartást üzemeltet az alumni tagok személyi adatairól, elérhetőségről valamint a szolgáltatásokhoz kapcsolódó egyéb adatokról.

Az intézményi alumni rendszer keretében egyetemünk a volt diákjai számára

- internetes közösségi felületet (intézményi alumni weboldalt),
- önkéntes adatszolgáltatáson alapuló elektronikus nyilvántartást,
- elektronikus levelező rendszerén keresztül meghívásokat, felvételi felhívásokat, továbbtanulási tájékoztatókat,
- elektronikus és/vagy nyomtatott tájékoztató kiadványokat, intézményi hírleveleket,
- rendszeres időközönként (évfolyam-)találkozókat, kulturális, tudományos és hitéleti eseményeket, rendezvényeket,
- az intézmény különböző szolgáltatásainak igénybevételéhez a vonatkozó szabályzatokban meghatározott kedvezményeket biztosít (pl. könyvtár, sportpálya használat, sporteszköz-kölcsönzés, képzési díjak, vendégszobák).

Az alumni rendszer felelősét a rektor előterjesztése alapján a Szenátus választja meg, megbízása ötéves időtartamra szól, és az többször meghosszabbítható. Az alumni rendszer működését a főtitkár segíti és ellenőrzi. Az alumni rendszer működésének további részleteit a DRHE Alumni Sza-

bályzata rögzíti.

S végül, egyetemünk az országos Diplomás Pályakövető Rendszer adatait is a visszajelzés egyik fontos eszközének tekinti végzett hallgatóinak elhelyezkedéséről, így a diploma munkaerőpiaci értékeléséről.

A hittanár–nevelő szak vonatkozásában ki kell emelni, hogy a záróvizsgákhoz kapcsolódó kérdőíves felmérésünk meglehetősen nagy elégedettséget mutatott a hallgatók körében, akik az elméleti alapozással és a gyakorlati felkészítéssel kapcsolatban egyaránt jellemzően pozitív véleményeket fogalmaztak meg. A válaszadók véleménye nagyon tudatos elhelyezkedési célról árulkodik: a hallgatók jellemzően a végzés előtt megkezdték az álláskeresést, diplomájuk területén (esetleg a szakhoz kötődő, de alacsonyabb szintű diplomával is betölthető állást is elfogadnak). Ez alól nem volt kivétel a válaszadók között. A másik fontos észrevétel: a regionalitás hangsúlyozása. Valamennyi hallgató Debrecenben, vagy a régióban kíván elhelyezkedni. Ez a szempont ismét arra mutat, hogy érdemes a szak hallgatói számára további képzéseket tervezni.

3.4. Intézkedések, reakciók

esetleges korábbi vonatkozó MAB határozatok észrevételeire

A Szenátus a szak legutóbbi akkreditációját követően, a MAB látogatóbizottsága intézményakkreditációs jelentésének ajánlásai alapján 2015 júniusában intézkedési tervet dolgozott ki és fogadott el, majd ennek alapján 2015 novemberében a javasolt intézkedéseket beemelte az egyetem Intézményfejlesztési tervébe. A szakra vonatkozó MAB ajánlások megvalósítására tehát az Intézményfejlesztési Terv (2014–2018) végrehajtásaként került sor.

Az Intézményfejlesztési Terv főbb akciótervei közül több is érintette a szakot. Ezek közül legfontosabb a két teológiai intézet összeolvadása, valamint ehhez kapcsolódóan a Tanulmányi Osztály és a Teológiai Intézet feladatainak tisztázása lezárult, a képzés szervezésében fennakadást nem okozott. Valamennyi szak vonatkozásában nevesített cél volt az oktatói korfa arányosítása, a PhD fokozattal rendelkező oktatók arányának növelése, amely területeken szép eredményeket értünk el (lásd ezekhez fentebb). Ugyancsak fontos vállalás volt a TDK aktivitás növelése. Ez az alacsony nappali tagozatos képzési létszám miatt akadozva valósul meg a vallástanárképzés területén, és amíg a hallgatók döntő része valamelyik rövid, levelező képzést teljesíti munkája mellett, ebben jelentős elmozdulás aligha várható. S végül igen lényeges fejlesztési feladat volt, hogy valamennyi szakunkon, így a hittanár-nevelőtanár szakon is bevezettük a kötelező romológiai képzést. Így intézményünk egyetlen hallgatója sem szerezhet jelenleg szakképesítést anélkül, hogy behatóan meg ne ismerkedne a hazai cigányság történetével és kultúrájával, illetve ne teljesítene legalább egy olyan tantárgyat, amely szakmájának hatékony végzését hivatott támogatni roma/cigány kisebbségi közegben.

A vallástanárképzésre vonatkozó javaslat (gyakorlótanítás a csoportos gyakorlat alatt) az MA szak megszűnésével részben megoldódott. A csoportos gyakorlatokkal kapcsolatos helyzet jelen dokumentum 2.2-es pontjában tételesen ismertetésre került.

Szintén fontos vállalása volt az intézményfejlesztési tervnek, hogy a közoktatási intézményekkel javítsuk a kapcsolatainkat. Ennek érdekében az utóbbi két tanévben egyeztető fórumra hívtuk a tiszántúli, egyházi fenntartású közoktatási intézmények vezetőit és vezető vallástanárait. Ezek a fórumok is hasznos információkkal látnak el bennünket az iskolák aktuális igényeiről.

4. C-SWOT analízis

(lehetőleg max. 3 oldal terjedelemben)

A C-SWOT analízis az adott szak erősségeinek és gyenge pontjainak, valamint a működésére nézve releváns külső korlátoknak, lehetőségeknek és veszélyeknek a számbavétele. A C-SWOT analízis segítségével a szaknak azt kell bemutatnia, hogy képes a tények ismeretében a jövőt tervezni. Az értékelés elemeit, következtetéseit a rövid és hosszabb távú célok logikai rendszerébe illesztve váljon láthatóvá a szak minőségcentrikus elkötelezettsége, figyelembe véve az adott intézmény stratégiáját, fejlesztési elképzeléseit (Intézményfejlesztési terv) is.

A leírás-bemutatóhoz képest többségben legyenek az értékelő-elemző megállapítások.

Intézményünk a Minőségbiztosítási Szabályzatában rögzített eljárási rend szerint legutóbb 2018. május 22-én végzett a hitéleti szakok vonatkozásában a Teológiai Intézet oktatói körében C-SWOT analízist, az Intézményfejlesztési Terv előkészítéseként. Ennek a szak vonatkozásában (is) releváns eredményei – táblázatos formában – a következők:

Külső feltételek, korlátok <ul style="list-style-type: none">• lelkeszi és hitoktatói életpályamodell hiánya• a református felsőoktatás szétaprózottsága• az egyházi pályák anyagi megbecsültségének alacsony foka• az egyházi szabályozás nem biztosítja képzéseink önálló munkaerőpiaci értékét	Erősségek <ul style="list-style-type: none">• a teológia/hittudományok teljes spektrumának lefedettsége oktatókkal• kvalifikált oktatók magas számaránya• széles körű és aktív nemzetközi kapcsolatok
Belső korlátok, gyengeségek <ul style="list-style-type: none">• oktatók együttműködésének alacsony foka (egymás el nem ismerése)• oktatói túlterheltség• képzési mintatantervek összehangoltságának alacsony foka	<ul style="list-style-type: none">• hallgatói együttműködés hiánya• hallgatói létszám lassú csökkenése• helyben lakó oktatók (csökkenő) aránya• megváltozott jelentkezési motiváció• lassú és korlátolt reagálás az egyházi/társadalmi valóság változásaira
Fejlesztési, előrelépési lehetőségek <ul style="list-style-type: none">• szakpárok indítása• épület belakása• nemzetköziesítés• tudományos/szakmai oktatói fórumbeszélések	Veszélyeztető tényezők <ul style="list-style-type: none">• hallgatókkal való kapcsolat meggyengülése felkészülésük kritikus szakaszában• hallgatói visszajelzések elhanyagolása• mentorlelkész szakoktatók képzésének hiánya

Jól látszik, hogy a szak oktatói több olyan területen is tisztában vannak a kihívásokkal és feladatokkal, amelyek kimondottan, vagy legalábbis hangsúlyosan a vallástanárok képzésére jellemzőek. Az életpályamodell hiánya mellett szakspecifikus nehézség a szabályozás, főleg a hitoktatás jelenlegi szabályozása. A levelezős, már tanárként vagy lelkeszként dolgozó hallgatók tisztában vannak azzal, hogy a hitoktatás helyzete, a kötelező hitoktatás szétaprózottsága számtalan nehézséget jelent munkájuk során. Ez ráadásul gyakran együtt jár anyagi bizonytalansággal is. Jobb helyzetben vannak a református iskolákban alkalmazott vallástanárok, a két terület közötti éles különbség a gyakorlatok során a nappali hallgatók számára is nyilvánvalóvá válik. Ez értelem-szerűen kihat a jelentkezési motivációra is; a vallástanári pálya megbecsültségének hiánya egyértelműen az alacsony nappali tagozatos hallgatói létszám egyik oka.

A külső korlátként említett szabályozási kérdés emellett több, további területet is érint, a szak helyzetét ezen belül alapvetően a zsinati KKK-k határozzák meg. Ezekhez minden tekintetben igazodunk. Az óraháló összehangolási gyengesége a vallástanárképzésben főleg a más szakokkal

történi összehangolás nehézségét jelenti, tehát ez inkább órarendi nehézség. A kevés vallásanár hallgató (nappali tagozat) a tanórák legnagyobb részén egy másik szak, vagy egy másik intézmény (DE) hallgatóival van együtt, ez nem ritkán megoldhatatlan nehézséget jelent (pl. ugyanakkor van egy lelkész szakosokkal együtt teljesítendő kötelező óra a Kálvin téren, amikor PP kurzuson kell részt venniük a DE hallgatóival közösen). A lehetőségként azonosított szakpáros képzések tervezése esetén erre különösen figyelemmel kell lenni.

Egyetemünk képzési kínálatában a vallásanárok pályára állítása a legösszetettebb, az elmúlt negyedszázad során a legtöbb változáson átesett program volt. Korábban a DRHE ezt a tevékenységet kizárólag Szegeden, kihelyezett vallásanári tanszék keretei között végezte, majd megkezdődött az oktatás ezen a területen Debrecenben is. A magyar felsőoktatás Bologna rendszerű átszervezése nyomán létre kellett hozni az alapszak+mesterszak struktúrájú képzést (katekéta-lelképásztori munkatárs BA + hittanár-nevelő MA). Szegeden a képzés időközben megszüntetésre került.

Az osztatlan tanárképzés (ismételt) bevezetése a DRHE-n is újratervezést igényelt. A nappali képzés mellett levelező formában különböző rövidített képzéseket hirdetünk, így a már korábban megszerzett lelképásztori, katekéta, más tanári, vagy tanítói oklevél birtokában jelentkezők, szakképzettségük és kompetenciáik automatikus elismerése miatt eltérő képzési idő alatt szerezhetik meg az oklevelüket. A képzés maximálisan figyelembe veszi ezt a jellegzetességet: a jelenlegi jelentkezési-felvételi tendenciák alapján arra számítunk, hogy egyetemünkön a vallásanárok képzésében a jövőben is dominálni fog a levelező tagozatos képzés. Ebben a körben az érdeklődés folyamatosan megvan, és ezek a hallgatók tisztában vannak a vallásanítás környezetével is, céljuk van a diplomaszerezéssel. A képzésre a múltban is rányomta bélyegét a jogszabályi környezet alakulása (Bologna), az egyházon vagy az intézményen belüli koncepciók változása (Szeged), illetve a zsinati jogalkotás. Megjegyzendő, hogy a változások során kialakult pozitív eredmények megmaradtak, ezek közül ki kell emelni a Debreceni Egyetemmel való együttműködést, ami számos pilléren nyugszik, de a tanárképzés ezek között meghatározó helyet foglal el, valamint a Bologna-rendszer jegyében létrehozott alapszakos (KLM) képzést, ami máig fontos belső kapcsolódási pont a vallásanárképzés számára.

A gyakori változások időszaka reménység szerint lezárult a vallásanárképzés területén. Egy új feladat körvonalazódott az elmúlt időszakban, amely a képzési kínálat bővülésével jár együtt: előttünk áll a szakpárban folytatott képzések beindítása. A DRHE saját hatáskörben kívánja megszervezni a hittanár-angoltanár szakpárt, valamint a Debreceni Egyetem képzési kínálatához igazodva, a DE BTK szakjai közül négy szakkal tervezünk közös szakpárt (magyar, német, történelem, hon- és népismeret).

Elodázhatatlan feladatnak tűnik, hogy évről évre egyre több olyan PP tárgyat hirdessünk és oktassunk egyetemünk saját campusán, ami jelenleg a DE-en kerül meghirdetésre. Erre vonatkozóan biztató lépések történtek, a Pedagógia és Pszichológia Tanszék a szakmai háttérrel egyre nagyobb mértékben biztosíthatja a jövőben. Különösen fontos ezen a területen az említett tanszék minősített oktatókkal történő stabil ellátása; ezen a területen jelentős előrelépések történtek.

Bízunk abban, hogy az előttünk álló időszakban a kiszámítható fejlődés útja következik, amelynek alapját a Tiszántúl gyülekezeteivel és iskolarendszerével fenntartott szoros kapcsolat és a szakpáros képzések átgondolt bevezetése, az ebből fakadó esetleges fejlesztési igények biztosítása (informatikai, személyi) jelentheti. A szakon a lelkészi végzettség birtokában jelentkező levelezős hallgatók külön figyelmet érdemelnek, hisz ők alkotják a sokszínű hallgatói közösség legnagyobb csoportját.

5. Szakmaspecifikus szempontok

A gyülekezeti, iskolai, kórházi, szociális intézményi stb. gyakorlólhelyek

- kiválasztásának elvei,
- kiválasztásának gyakorlata,
- a gyakorlatok szervezésének folyamata,
- kapcsolattartás az intézmény és a gyakorlólhely között,
- a gyakorlólhelyi munka ellenőrzése, értékelése, minőségjavítása.

A kiválasztás elvei, gyakorlata:

Az adott képzési programhoz kapcsolódó gyakorlatok helyszíneinek és szakoktatóinak kiválasztása a szak- illetve szakirányfelelős kompetenciája, amennyiben az intézetvezető szakmai gyakorlólhelyekre és a felkért gyakorlatvezetők, mentorokra, szakoktatókra vonatkozó javaslatait előzetes szakmailag véleményezi (Minőségbiztosítási Szabályzat, 19. §).

A szakmai gyakorlólhely kiválasztása, illetve véleményezése során a szakfelelős az alábbi feltételek teljesülését mérlegelve hoz javaslatot:

- a) a gyakorlólhely infrastruktúrája, személyi állománya, oktatói-nevelői programja kellő garanciát biztosít arra, hogy az adott szak képzési programjába illeszkedő szakmai gyakorlat tantárgyleírásban rögzített céljai a DRHE irányításával megvalósulhatnak,
- b) tevékenységét kiemelkedő színvonalon látja el, alkalmazottainak folyamatos önképzését fontosnak tartja, illetve feladatának tekinti a szakmai-módszertani megújulást,
- c) megfelelő végzettséggel és szakmai tapasztalattal rendelkező szakoktatót biztosít,
- d) vállalja, hogy a DRHE hallgatóit az előzetesen egyeztetett időszak(ok)ban, helyszíneken és létszámban fogadja, és őket a tanulmányaiknak megfelelő szakterületen foglalkoztatja,
- e) a szakmai gyakorlat végzéséhez gyakorlati munkahelyet, eszközöket, illetve szakmai felügyeletet és irányítást biztosít,
- f) a hallgatók részére biztosítja a pihenéshez és felkészüléshez szükséges időt és helyszínt,
- g) biztosítja a hallgatók gyakorlólhelyen történő foglalkoztatásához szükséges balesetvédelmi és munkavédelmi oktatást,
- h) vállalja a gyakorlallal összefüggő, a gyakorlólhelyet terhelő adminisztratív, minősítési és értékelési feladatokat,
- i) mindezekben a kérdésekben vállalja az együttműködést a DRHE illetékes oktatóival.

A szakoktató kiválasztása, illetve véleményezése során a szakfelelős az alábbi feltételek teljesülését mérlegelve hoz javaslatot:

- a) a gyakorlatvezető rendelkezzen a szakmai gyakorlat szakjának megfelelő felsőfokú szakképzettséggel,
- b) legalább 5 éves szakmai gyakorlattal,
- c) vállalja a gyakorlallal összefüggő, a szakoktatót terhelő adminisztratív, minősítési és értékelési feladatokat,
- d) vállalja az együttműködést a DRHE módszertani tárgyakat tanító illetékes oktatóival,
- e) a maga területén tevékenységét kiemelkedő színvonalon látja el,
- f) fontosnak tartja a folyamatos önképzést és a szakmai-módszertani megújulást.

A gyakorlat szervezésének folyamata:

A DRHE-n a gyakorlatok szervezése a Teológiai Intézet kiemelt feladata, ez kiterjed a gyakorlólhelyekkel, oktatókkal, hallgatókkal folytatott kommunikációra, kapcsolattartásra (a következő pontban

részletezett módon), a szükséges szerződések, teljesítésigazolások és egyéb dokumentumok előkészítésére, a gyakorlati naplók kiadására és visszagyűjtésére.

A gyakorlóléhelyekkel elsősorban az intézeti oktatásszervező tartja a kapcsolatot. Az Intézet küldi ki a tájékoztató és felkérő leveleket (intézmények és iskolák esetében minden érintettnek, pl. vallástanár és iskolaigazgató, kollégiumi igazgató, fenntartó gyülekezet lelkésze stb.), amelyeket minden esetben az intézetvezető ír alá. A szervezés során elkülönülnek a tájékoztató levelek (pl. iskolaigazgatónak arról, hogy mikor érkezik az intézménybe egy hallgató) és a felkérő levelek (pl. vezető tanárnak). Az első hivatalos levelek kiküldését követően, az Intézet az elektronikus úton történő kapcsolattartásra törekszik. Az Intézet gondoskodik a hallgatók számára a gyakorlathoz szükséges dokumentumok (gyakorlati naplók) kiadásáról.

A gyakorlatok során keletkezett hivatalos iratok iktatása, a szerződések megkötése, teljesítés igazolása, kiutalás stb. a DRHE-n szokásos, a szabályzatokban rögzített módon történik. Mindebben az Intézetre előkészítő szerep hárul. Szerződéskötésre, utalványozásra a rektor jogosult.

Kapcsolattartás az intézmény és a gyakorlóléhely között:

Az intézmény és a gyakorlóléhelyek közötti kapcsolattartás felelősei a DRHE-n minden esetben a gyakorlatok szervezését és lebonyolítását végző, adminisztratív munkakörben dolgozó munkatársak és az érintett oktatók. Alapvető elvárás, hogy a hitéleti képzésekhez kapcsolódó gyakorlatok esetében minden meghatározó adat és információ a Teológiai Intézetben álljon rendelkezésre.

1) Amennyiben az oktató kap olyan értesítést (pl. telefon vagy e-mail útján), amelyről az Intézet nem értesülhet első kézből, köteles arról az elvárható legrövidebb időn belül tájékoztatni az oktatásszervezőt és/vagy az intézetvezetőt. Ez az elv a gyors kommunikációt segíti, valamint azt, hogy minden érintett számára elérhetőek legyenek a releváns információk, tehát a Teológiai Intézet ebben az esetben egyfajta adatbankként működik. *Példa:* zárótanítás időpontját telefonon jelzi a jelölt egy oktatónak. Ebben az esetben meg kell kérni, hogy írjon egy e-mailt, ahol az oktató és az Intézet is szerepel címzettként. Ha az oktató kap egy e-mailt a zárótanítás adataival: ebben az esetben nyugodtan megválaszolhatja az e-mailt, hisz ő az érintett, de a választ az intézeti e-mail feltüntetésével írja meg, így az Intézet értesül a helyszínről és időpontról stb.

2) Az Intézetbe érkező adatokról – az intézetvezető utasításait követve – az oktatásszervező tájékoztatja a további érintetteket. *Példa:* Zárótanítás időpontjáról az intézeti e-mail-címre befut egy javaslat egy vezetőtanártól. Ebben az esetben – az intézetvezető utasításait követve – az oktatásszervező felveszi a kapcsolatot a hallgatóval, valamint az érintett oktatóval, akit a DRHE a vizsgabizottságba delegál, és intézi a további teendőket.

Az érintett hallgatókat a gyakorlatok összefüggésében tájékoztatási kötelezettség terheli. A hallgató saját gyakorlatának helyszínére és kereteire javaslatot tehet, de ezen túl a szervezési feladatokat a fenti folyamatleírás alapján kell végezni. A tájékoztatási kötelezettség kiterjed minden, a gyakorlat során felmerült, annak sikerességét alapvetően érintő helyzetre.

Adatvédelmi szempontból minden érintettet azonos szintű titoktartási kötelezettség terheli.

A gyakorlatokhoz kapcsolódó hivatalos iratok, szerződések kizárólag a DRHE egyéb szabályzataiban meghatározott helyeken és módon, az előírt iktatási folyamatok figyelembevételével tárolhatók. (A szakfelelős vagy a tanszékvezető nem jogosult alapvető dokumentumokat, pl. megbízási szerződéseket tartani magánál, abban az esetben sem, ha egyébként az adott gyakorlóléhelyről a megbízott a szerződés elektronikus példányát neki küldte el.)

A gyakorlóléhelyi munka ellenőrzése, értékelése, minőségjavítása:

A gyakorlatokhoz kapcsolódó értékelés meghatározó dokumentuma a gyakorlati napló, amelyben a hallgatónak lehetősége van személyes benyomásainak rögzítésére. A vallástanárképzésben részt vevő hallgatók portfóliója, amelynek formátuma a Debreceni Egyetemen alkalmazott mintát követi,

szintén jó reflexiós lehetőséget ad. Szóbeli visszajelzésekre egyes gyakorlatok esetében gyakorlatkísérő szeminárium ad további lehetőséget; illetve minden hallgató mellé kijelölésre kerül egy évfolyamfelelős/mentortanár, akihez közvetlenül fordulhat visszajelzéssel. Elvárás, hogy minden gyakorlati naplót az illetékes oktató tekintszen át.

A Minőségbiztosítási Szabályzat értelmében a képzések KKK-jában rögzített, kötelező, 7 napnál hosszabb szakmai gyakorlatok során nyújtott hallgatói teljesítményt rendszeresen mérni és értékelni kell. Az anonim, kérdőíves felmérés során a szakoktatóknak lehetőségük van mind az adott hallgató felkészültségét, mind pedig az intézmény adott szakján folyó képzést értékelni, mindenekelőtt a gyakorlatban hasznosuló kompetenciák vonatkozásában. A tapasztalatok összegyűjtése a szakfelelős feladata, aki a meghatározott időközönként benyújtandó szakjelentésben – értékelés mellett – konkrét minőségbiztosítási lépésekre tehet javaslatot.